"Arbetarna utgöra den överväldigande majoriteten, och äro, blott de handla gemensamt, mäktiga att erövra världen och frigöra sig själva från all träldom."

ARBETAREN

"Arbetare i alla länder, förenen eder! I han intet förutom edra kedjor att förlora, men en värld att vinna."

Publisher: The Scandinavian Socialist Labor Federation

VOL. XXXIII. *Published every Thursday at 45 Rose St., New York, N. Y.* Subscription price: 12 months $2.50 6 months $1.25, per copy 5 cents. NEW YORK, TORSDAGEN DEN 30 JUNI 1927 Entered as second class matter, August 21, 1899, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879. No. 26

Nytt och gammalt

INBÖRDESKRIGET I KINA inskränker sig icke längre till kraftmätningen mellan nationalister och den gamla ordningens män, som kommenderas av banditgeneralerna i norra delen av landet. Ett amerikanskt religionskrig har också utbrutit där borta i öster och kombattanterna i detsamma äro inga andra än de amerikanska missionärerna, vilka alltså ha försummat att följa Will Rogers råd: att börja omvända varandra. Eller ock ha de beslutat att taga Rogers på orden, men i så fall torde även han vara förvånad över de anlitade omvändelsemetoderna, vilka just inte uppbäras av kristlig fromhet och anda. Dessa andans män gå också längre än kineserna göra i sitt världsliga krig, ty de vilja draga även de hemmavarande amerikanerna in i fäjden.

Striden står mellan fundamentalister och modärnister och själva krigsskådeplatsen f. n. är Shanghai. Fundamentalisterna äro de mäst aggressiva. Deras språkrör Rev. Dr. Hugh W. White låter oss veta att "Satan adopterat Jerusalem och kristendomen" och att ledningen inom modärnisternas rörelse därigenom kommit i händerna på "kristliga bolscheviker", så att modärnismen nu blivit "huvudsakligen en politisk rörelse, riktad mot de kristna regeringarna och mot äktenskapet som institution, på vilken institution det kristna sociala systemet vilar".

Hemskt, sa' rydingen. Vi bara undra vad herr pastorn menar med "det kristna sociala systemet". Av sammanhanget att döma synes han emellertid mena det system, mot vilket de kinesiska självständighetsivrarna förklarat krig, alltså den kapitalistiska imperialismen, och om denna motsvarar prelatens uppfattning och anspråk rörande sann kristendom — då kan ingen undra på att kineserna föredraga att reda sig utan densamma.

*

PÅ ANNAT STÄLLE i detta nummer ha vi haft anledning tala om hans helighet påven. Även han har nämligen bekymmer rörande Kina, men glömmer därför ej Mexico. För några dagar sedan skänkte han sin välsignelse åt de prästerliga rebeller i sistnämda land, som trotsa republikens lagar. Han kallar detta rebelleri "en strid för religionsfrihet", varav tydligt framgår, att den katolska kyrkans överhuvud har i grund och botten samma uppfattning om kristendom och religion som de fundamentalistiskt protestantiska missionärerna i Shanghai. På vardera hållet mäter man de andliga värdena med världsliga och politiska mått. De ortodoxa amerikanska missionärerna i Kina gå i elden för imperialismen borta i östern medan påven med sin "välsignelse" vill lägga hinder i vägen för det mexikanska folkets försök att frigöra sig från hierarkins välde och ok.

*

RIKEMANSKASTEN i New York och andra amerikanska storstäder har som bekant sina egna, exklusiva klubbar, där man ej hyser eller tolererar s. k. halvylleherrskap. Union Club i Hudsonmetropolen är en sådan förnäm samlingsplats. Sedan 1855 har klubben haft sin lokal på Fifth Ave., men alldenstund denna förut så aristokratiska gata allt mer och mer erövras av de stora affärshusen, ha millionärerna i Union Club ansett rådligast att flytta till Park Ave., där dollararistokratin i världsstaden nu för tiden mäst håller till.

Denna nyhet omförmäldes i dagspressen för några dagar sedan. Samma vecka läste vi i en annan notis att en "real estate"-firma genom domstolsutslag förbjudits att uppföra en affärsbyggnad vid 40th St. och Park Ave., som tillhör de fina residensens distrikt. Klasskillnaden tager sig uttryck på olika sätt. Ingen har väl hört talas om sådana "restriktioner" i de stadsdelar där arbetarna ha sina "residens". Men så äro dessa sistnämda också allt annat än "fina".

*

FLAGGANS BETYDELSE förklarades härom dagen i ett tal av president Coolidge. Talet hölls inför South Dakotas legislatur, som tagit sig fritt för att uppvakta presidenten och för att inviga "Mount Coolidge", som förut hette Mount Lookout.

Den definition av stjärnbanerets betydelse, som presidenten gav, är både ny och märklig. Han talade

(Forts. å sid. 4.)

EDISON UTMÅLAR FRAMTIDSSTADEN

Alla trafikproblem skola avskaffas, ty amerikanerna komma att få ännu mera bråttom.

I Svenska Amerikanska Posten läses:

Thomas A. Edison har uttalt sig om hur storstaden enligt hans mening kommer att ta sig ut i framtiden, och den bild, han upprullat för en amerikansk journalist, är ganska tänkvärd. Först och främst förutsade han, att frågan om att spara tid i framtidens stad kommer att bli den avgjort dominerande. Med andra ord, amerikanerna komma att få ännu mera bråttom och bli ännu mera benägna att stöka ifrån sig allt så hastigt som möjligt. För att nå detta mål skall man avskaffa alla trafikproblem, och det skall bli en sak för den matematiska vetenskapen, inte för polisen, ansåg uppfinnaren. Dels torde man komma att bygga särskilda gator för snabbtrafiken och särskilda för den vanliga, dels torde man komma att avskaffa gatukorsningar. Hur detta senare skall gå till utvecklas inte närmare, men Edison anser, att matematikerna skola lösa det problemet i samarbete med arkitekterna. Dessutom måste man begränsa byggandet av skyskrapor, eftersom det tar för lång tid med alla människor, som på en gång vilja ut och in i dem och hindra varandra. Hustaken skola utvecklas till flygfält, där maskinerna komma att starta, resp. gå ned ideligen. Och samtidigt skall en tidrymd av nya slags katastrofer inträda, vilket ju låter både sannolikt och lovande.

Storstadens buller skall säkert stegras i ännu oanad grad, men det skall inte genera människorna, ty innan det nått sin kulmen, skola allesammans vara absolut stendöva, siar den döve uppfinnaren. Men det blir bara till mänsklighetens fördel, tillägger han, ty själv finner han dövheten vara en ren välsignelse, som sätter honom i stånd att arbeta i fred utan att ta hänsyn till allt bråket omkring, varav följer ett närvsystem, som ingenting kan undergräva. För en döv är detta säkerligen att ta sitt öde på rätta sättet.

För övrigt beräknar man, att brottsligheten skall hastigt avtaga, när storstäderna skaffa sig vetenskapligt utbildade polismän, och att skatterna skola gå ner till ett minimum. Bästa medlet att nå detta avundsvärda läge skulle vara att anställa bara experter inom stadsförvaltningen, säger han, som man gör på sina håll i Europa, men som Amerika inte funnit på än. — — —

*

Så långt samtidans redogörelse. Det är naturligtvis klart att trafikproblemen, som ständigt bli allt värre och mera brännande i storstäderna, måste lösas och kanske till sist även avskaffas genom tillämpning av den matematiska vetenskapen i stället för genom polismaktens ingripande och åtgärder. Men om polismakten icke förmår lösa trafikproblemet, så är den ännu mera vanmäktig när det gäller att bekämpa och eventuellt avskaffa brottsligheten. Hur vetenskapligt utbildade polismännen än i en framtid må bliva, så förmå de inte utplåna eller få bukt med brottsligheten så länge samhällsförhållandena utgöra god jordmån för brott och last. Det är först och främst socialvetenskapen som måste tagas i bruk för att ett så stort resultat skall kunna uppnås. Edison är en framsynt man och i många fall en tillförlitlig profet, men när han ger sig in på problem, som utgöra en del av den stora sociala frågan, kommer han ofta till korta.

Anita Whitney har nu benådats

Men "criminal syndicalism"-lagen gäller ännu och många, som dömts i kraft av densamma, sitta fortfarande i fängelse.

Miss Charlotte Anita Whitney i Oakland, Cal., som i kraft av "criminal syndicalism"-lagen i California dömts till fängelse för en tid av från ett till fjorton år, har nu räddats undan detta barbariska "straff" därigenom att guvernör Young i California utnyttjat sin benådningsrätt. Såsom förut meddelats stadfäste Högsta domstolen i landet nyligen domen över Miss Whitney, vars enda "brott" var att hon var medlem av Communist Labor Party. I samma utslag förklarade den höga rätten att "criminal syndicalism"-lagen i California är konstitutionsenlig.

I sin motivering för benådningen framhåller guvernören att han icke tror att Miss Whitney under normala förhållanden ens kommit att dragas inför rätta, att de abnorma förhållanden, som rådde under rättegången, till en stor del förklarar domen o. att det är absolut otänkbart att sända en sextioårig kvinna, som aldrig förfäktat våldsmetoder och som alltid varit de vanlottades vän, till en brottslings cell.

Att Miss Whitney sålunda räddats undan fängelset är naturligtvis glädjande för alla, som hysa mänskliga känslor, men att det skett genom "benådning" är mindre tillfredsställande. Så länge det finns en lag, som stadgar straff för medlemskap i en viss organisation även om medlemmen i fråga aldrig förfäktat våldsmetoder, är yttranderätten icke fri och föreningsfriheten illusorisk. Och i Californias fängelser finnas ännu i dag arbetare, som dömts för liknande "brott" och som icke äro mera skyldiga än Miss Whitney.

Senaste Sverige-nytt

Dom i Marsjömålet.

Katrineholm, 14 juni. — Oppunda häradsrätt avkunnade på tisdagen den 13 juni utslag i Marsjömålet.

Rätten fann att Lindkvist, Eriksson och Olsson då de år 1919 hörts i målet såsom havande i saken del, varit jäviga att vittna.

Rätten fann vidare att svaranden smeden Emil Larsson misshandlat slaktaren Erik Gustafsson. Larsson hade därvid ej saknat nödvärnsrätt, men han måste anses ha gjort betydligt större våld än nöden krävt. Det måste antagas att skadorna å målsegaren, jämväl den skada på grund varav målsegarens vänstra öga sedermera måst bortopereras, tillkommit genom svarandens åtgöranden, troligen genom slag med hårt föremål. På grund härav prövade häradsrätten lagligt döma svaranden till straffarbete i ett år, vilket straff emellertid till fullo värkställts genom det förut i målet svaranden ådömda och av honom avtjänade frihetsstraffet. (Som var 2½ år!)

Rörande målsegarens yrkande om skadestånd biföll rätten detta på så sätt att svaranden förpliktades att till målsegaren utgiva ersättning för läkarevård, ävensom för sveda och värk samt stadigvarande svårt lyte med 5,000 kr.

Det åligger svaranden att å skadeståndsbeloppet gälda ränta efter 5 procent från den 18 oktober 1919 till dess betalning sker. Yrkandet att svar. måtte förpliktas att till staten jämväl betala kostnaderna för det av doktor Zethelius avgivna sakkunnigeutlåtandet kunde icke bifallas. Svar. skall ersätta målsegaren med dennes kostnader i målet med 1,800 kronor.

Utslaget får överklagas hos Svea hovrätt.

Sven Hedin eskorteras av rövare.

Stockholm, 17 juni. — D. N. har från dr. Sven Hedin mottagit ett telegram, vari skildras starten och de första äventyren, som mött hans expedition till det inre av Asien.

I telegrammet meddelas att starten egde rum den 20 maj på morgonen från Paoto. Färden gick vidare till den åtta dagsmarscher därifrån belägna Back Hutjertugol. Då vägen leder genom rövardistrikt hade expeditionen eskort av 30 soldater de första två dagarna och därpå av 20 ryttare, vilka egentligen själva voro rövare och sålunda erbjödo ett betryggande skydd mot de andra. Nära klostret Beli Miao förenades karavanens olika avdelningar. Sammanlagt räknar karavanen över 400 kameler.

ANTISEMITISM

Ett upprörande utslag därav på ett sjukhus i Brooklyn.

Tidigt på måndagsmorgonen den 20 juni inträffade en händelse, som blottade inför offentligheten en tydligen sedan länge rådande antisemitisk anda vid Kings County Hospital i Brooklyn. Ehuru de flästa av stadens sjukhus råkat få övervägande judisk personal, har den ifrågavarande anstalten alltid utgjort ett undantag från regeln. Och den 20 på morgonen hände det sig, att trenne judiska doktorer därstädes enligt egen utsago fördes av sina antisemitiska kolleger ur bäddarna, kastades i badkar med iskallt vatten, bundos och belades med munkavle, fastbundos vid sänggavlarna och påsmetades bläck eller skosmörja. De tre föremålen för denna omilda behandling påstå, att ett tjugotal personer deltogo i upptåget, men att de endast kunde känna igen sex, vilka senare häktades men släpptes mot borgen. Först vägrade sjukhusets superintendent Dr. Mortimer D. Jones att suspendera de sex missdådarna, men borgmästare Walker stod på sig att detta skulle ske, medan han i kraft av sitt ämbete kommer att leda en grundlig undersökning av förhållandena inom såväl Kings County som andra stadens sjukhus, icke blott för att utröna eventuellt existerande rashat utan även sanitära förhållanden.

Det inträffade har väckt stor uppmärksamhet och en rad påståenden ha gjorts, som skulle visa, att det inom det skandaliserade sjukhuset rådde ett konsekvent genomfört antisemitiskt system, som pågått under åratal. Judiska patienter sägas även ha blivit försummade under behandlingen därstädes.

Påyrkar större politisk fördragsamhet i California

Nationalordföranden i American Civil Liberties Union Harry F. Ward har sänt lyckönskningstelegram till guvernör C. C. Young i California och Miss Charlotte Anita Whitney med anledning av den senares benådning och yrkat på, att samma "mildhet" måtte utsträckas till att omfatta även andra personer, som nu sitta fängslade i California för liknande anklagelser.

Förhållandet med ett antal personer, som nu äro i fängelse eller inför domstol i California, är identiskt med Miss Whitney's fall så till vida, att de ej ens blivit anklagade för begångna handlingar utan endast för medlemsskap i en organisation, som förklarats illegal i den staten.

FARLIGA JUDAR.

Två rabbiner på svarta listan.

Tre i nationen framstående judar äro med på en svart lista, upptagande 56 namn på "farligt oamerikanska personer", som anklagats för att arbeta på att underminera regeringen, enligt en specialbulletin, som utgivits i Chicago av Society of the Scabbard and Blade.

De tre nämda judarna äro Rabbi Abba Hillel Silver från Cleveland, Rabbi Stephen S. Wise, New York, och Joseph Schlossberg, sekreterare i Amalgamated Clothing Workers of America.

ETT LINDBERG-BOLAG.

En detektivbyrå i Wilmington, Del., har av handelskammaren därstädes fått i uppdrag att göra undersökningar rörande en av firman "Lindberg Aeronautics Corporation" startad aktieförsäljningskampanj, varvid aktier för flere millioner dollars lära utbjudas till allmänheten. Firman har sitt högkvarter i Cleveland, O. Oscar P. Lindberg står som firmans president och en annan av stiftarna heter Charles E. Lindberg. Dessa två lindbergare äro icke släkt inbördes och ej häller med överste Charles A. Lindbergh.

KU KLUX KLAN I CANADA.

I Moose Jaw, Sask., firade Ku Klux härom dagen en större fäst på fälten norr om staden, varvid de vid skenet från ett brinnande kors höllo tal till den talrikt församlade menigheten. Extratåg från Regina medförde åtskilliga hundratal nyfikna personer med anledning av fästligheten. Allting gick lugnt tillväga och de närvarande polismännen hade ingen anledning att inskrida.

Märkligt initiativ av svensk tidning

Den socialdemokratiska Ny Tid i Göteborg vill hjälpa svenska arbetare att utvandra till Canada, där arbetslösheten är stor och omfattande.

(Canadabrev till Arbetaren.)

För en tid sedan meddelade ett telegram från Göteborg, att vid ett sammanträde av de Arbetslösas förening där i staden den 28 april upplysts, att den socialdemokratiska publikationen Ny Tid tagit initiativ till ett försök att bereda ett antal arbetslösa möjlighet att resa till Canada, och att ett 30-tal arbetare antecknade sig för emigration. Vid mötet gav riksdagsmannen A. Sjöström en skildring av en resa i Canada, och han framhöll, att ingen behöver gå arbetslös som reser till Canada. I en del tidningar härute, som återgivit detta telegram, avslutas det hela med följande paragraf:

"Riksdagsman Ivar Vennerström, som nyligen studerade immigrationsfrågorna i Canada, meddelad vid hemkomsten att de äldre invandrarna, som egnat sig åt jordbruket, i allmänhet ha det ganska bra, medan däremot de yngre, som till stor del äro industriarbetare, ha mindre möjligheter att klara sig, då det råder stor arbetslöshet."

Var man fått detta ifrån, är icke gott att säga. Vi erinra oss annars, att hr Vennerström i sina reseskildringar från Canada talade i ungefär samma anda som hr Sjöström. Han gjorde det till den grad, att han vann alla immigrantvärvares ynnest och blev omfästad och omhuldad av dessa.

Om man nu får tro det härovan återgivna telegrammet, så ha socialdemokrater i Sverige icke blott fallit in i kören, som sjunger Canadas lov, utan även direkt lockat och hjälpt svenska arbetare att utvandra till det stora eländet. Vad orsaken därtill är, vet jag icke med bestämdhet. Möjligen tror man, att det skall bli bättre om brödet därhemma, om man kan bli av med en del av landets arbetare. Att resonemanget är felaktigt generar icke socialdemokratiska genier. Huru som hälst, så föreligger ingen som hälst ursäkt för Ny Tid och andra att locka svenska arbetare att utvandra till Canada. Från vederhäftigt håll har så ofta påpekats, att förhållandena där äro mycket prekära, arbetslösheten den värsta i mannaminne och de fattiga invandrarnas utsikter synnerligen mörka. Visserligen har propaganda i motsatt riktning spritts i Sverige. Särskilt torde Canadian Pacific Railway därvid ha varit värksam. Detta järnvägsbolag har nämligen kontor i Göteborg, vars uppgift är att skönmåla de canadensiska förhållandena, och i spetsen för detta kontor står som bekant numer herr författaren och statsmannen John A. Hägglund, vilkens s. k. journalistiska värksamhet i Canada ännu icke är glömd i svenska kretsar. Om hrr socialdemokrater vilja försvara sig med, att de tro på den propaganda, som emanerar från det hållet, då måste vi underkänna antingen deras intelligens eller deras ärlighet.

En viss svensk-amerikansk tidning har slagits med häpnad över "detta märkliga initiativ", d. v. s. initiativet till utvandring till Canada från socialdemokratiskt håll. Vi kunna icke se något så överraskande däri. Flere av socialdemokratins män, såsom hr Vennerström, ha aktivt deltagit i skönmålningarna. De socialdemokratiska tidningarna ha i allmänhet icke haft så vidare mycket att säga om de värkliga förhållandena i Canada — några hedervärda undantag ha dock givits.

Samma tidning förklarar, att "det är ju inte så värst länge sedan man just på det hållet skrek i himmelens sky för det någon skrivit i en tidning att Canada var ett bra land". Och tidningen tillägger, att "det bevisades på lika lösa grunder som nu riksdagsman Sjöström bevisar motsatsen, att arbetslösheten var stor i Canada". Vi veta icke vilken tidning som här åsyftas — kanske det är den berörda tidningen själv — men man kan omöjligen bygga på "lösa grunder", då det blir tal om den canadensiska arbetslösheten, ty bevisen härför riktigt överflöda.

Ta nu bara följande notis, som är hämtad ur själva Svenska Canada-Tidningen, vilken ju ivrar för immigration och redaktionellt förnekar, att dåliga tider och arbetslöshet existera i landet:

"Immigranter i Regina fordra arbete. Ett 30-tal immigranter som nyligen anlänt till Regina från Winnipeg kommo i tisdags f. v. till borgmästaren Mr. McAra och begärde arbete. De sade att regeringen sänt dem dit. Borgmästaren rådde dem att gå till arbetsbyrån. Han beklagade att det ej fanns någon immigrationsplats i staden dit immigranterna kunde gå och få hjälp. Stadens första uppgift, sade borgmästaren, är att draga försorg om stadens invånare och ansvaret att sörja för immigranterna som den federala regeringen tager hit till Canada kunna de ej åtaga sig."

Om vi hade tid och utrymme, skulle vi vara i stånd att avtrycka notiser i samma stil i det oändliga.

— — —

För en tid sedan reste Canadian Pacifics president, Mr. Beatty, genom landet och predikade behovet av mera immigranter. Han klagade över, att skatterna äro för stora, och att dessa immigranter äro nödvändiga för Canada för att reducera Canadas skatter och dess nationalskuld. Men hur detta skulle ske, förklarade han icke, så långt jag kunnat finna. Samtidigt avskedade C. P. R. 400 man från sina värkstäder i Winnipeg, och de flästa nöta nu stadens trottoarer i fåfäng förhoppning att någonstans kunna plocka upp ett jobb.

Från tillförlitligt håll uppgives, att C. P. R. dock skaffat en del av de immigranter, det fått till landet, arbete vid järnvägsbygge, förmodligen mot en obetydlig pänning. Nu finns det många arbetare, som varit bosatta i städerna i många år och där fört en prekär existens under vintern, men som levat i förhoppningen att få arbete vid järnvägsbygge under sommaren. Dessa arbetare se nu sina förhoppningar slagna i spillror, i det de nyanlända taga de platser, som de gjort räkning på. C. P. R. föredrager naturligen mer eller mindre gröna immigranter framför arbetare, som en längre tid varit bosatta i landet, ty de kunna erbjuda nykomlingarna ungefär hur usel lön som hälst. De våga i allmänhet icke reagera, såsom de i landet äldre ibland göra, hälst om de angripits av "radikalism", som ju ofta är en följd av lidanden och svåra förhållanden.

— — —

I det eminenta svenska kulturorganet Canada Posten i Winnipeg lästes nyligen en ledare rörande en bok under titeln "Från socialist till kristen" av de tyske evangelisten Fritz Rinde. Canada Posten presenterar f. d. kamrat, numer broder Rinde på följande sätt:

"Evangelist Rinde var en mycket aggressiv socialistagitator och lärd man; han kände tydligen till andan inom denna rörelse i Tyskland, den var mot Kristus. Men när han såg hur ohållbar förnekelsen o. materialismen var sökte han frälsningen i Kristus, och för honom betydde det att lämna denna rörelse. Boken förtäljer, hur han fick frid i Honom, 'som utblottade sig själv och blev lydig intill döden, ja intill korsets död'. Var vänlig läs därom!"

Står det icke något i skriften om, att det blir stor glädje i himmelen, när en syndare sig bättrar och omvänder? I Canada Posten åtminstone synes glädjen vara stor och oförfalskad.

Argus.

AKADEMISK OFRIHET ÄN EN GÅNG

Berömd professor får avsked på grund av beskyllningar om ateism.

Board of Trustees vid Winthrop College, Columbia, South Carolina, har underlåtit att återvälja professor William Garner Burgin till professorsstolen i sociologi, som han innehaft med utmärkelse under de fem sista åren. Detta beror på att han anklagats av fundamentalisterna för ateism.

Innan professor Burgin övertog lärostolen i sociologi vid colleget var han baptistpredikant och under åtskilliga års tid lärare i en bibelklass på 300 elever i en av de största kyrkorna i Pasadena, Cal.

KYLSKÅP MED STÅLHYLLOR VARIGENOM VATTEN RINNER.

Ett nytt slags kylskåp tillväkas av Haglund Ideal Iceless Cooler Co. i Spokane, Wash. 400 sådana ha installerats i Spokane och grannskapet. Kylskåpet är försett med stålhyllor, genom vilka det kalla vattnet rinner. Det har uppfunnits och konstruerats av Gust Haglund i Spokane. Han har nu erhållit patent. Haglund har ingått kontrakt med en stor fabriksfirma, nämligen the Spokane Stove & Furnace Works, att tillvärka kylskåpen för honom. H. är född i Sunne i Värmland och kom till Amerika då han var ganska ung. Han bosatte sig först i Minneapolis och kom senare till Spokane.

Privateganderätten

Herbert Spencer, den store individualistiske filosofen och vetenskapsmannen, var ingen vän av socialismen, vars djupaste innebörd han på grund av sin utpräglade borgerliga individualism aldrig kunde förstå.

Englands unga, hastigt växande och mot feodalväldet framgångsfullt kämpande, och proletariatet hänsynslöst utsugande borgarklass sökte och fann uppmuntran och stöd i Spencers filosofiska teorier om individens rätt att fritt och obehindrat bedriva affärs- och industriföretag, utan inblandning och kontroll från regeringens sida. Denna "fria" tävlan skulle enligt Spencers och Manchesterskolans alla apostlar bli i högsta grad välsignelsebringande för såväl individen som samhället. De fysiskt och andligt bäst utrustade skulle gå segrande ur striden om icke staten blandade sig i deras angelägenheter och hjälpte de svaga och dåligt utrustade på de starkastes och bäst utrustades bekostnad.

Det betydelsefulla och vitala sakförhållandet, att den stora massan av folket aldrig kunde få tillfälle att under ens tillnärmelsevis jämlika förhållanden deltaga i denna tävlan eller kapplöpning för framgångens och rikedomens pris på grund av att de saknade produktionsmedel, det ignorerades vanligen av bourgeoisins försvarare. Eller också sökte de bortförklara och vederlägga det med spetsfundigheter och skenbart vetenskapliga argument.

Det ansågs, att den fria, obehindrade kapitalistiska konkurrensen skulle lända till fromma för de värkligen dugande och begåvade människorna, de stora andarna, de intellektuella stormännen, och därför var privateganderätten till det industriella och kommersiella kapitalet (produktionsmaskineriet och distributionsmedlen) både helig och välsignelsebringande!

Men i fråga om privateganderätten till landet ansågo både Herbert Spencer och flere andra borgerliga filosofer och ekonomer, att denna rätt var varken helig eller rättskaffens. Den var i stället en orättfärdighet, baserad på röveri och förhindrande otaliga människor att leva ett fritt, oberoende och lyckligt liv.

I sin bok "Social Statics" visar Spencer i nionde kapitlet (som den engelska aristokratin på något sätt förmådde honom att utelämna i senare upplagor), att landet ursprungligen rövats från folket, vars gemensamma egendom det varit och återigen bör och måste bli i hela allmänhetens inträsse.

Det kan aldrig med fog påstås, säger filosofen, att de existerande breven till detta från folket stulna land äro legitima. Våld, bedrägeri, list och svek utgöra de källor varifrån dessa köpebrev härleda sig, säger Spencer. De ursprungliga köpebreven voro skrivna med svärdet, snarare än med pännan... Och det mynt varmed betalningen erlades bestod av hugg och slag... Kan försäljning eller testamentering alstra ett rättvist förhållande, där ett sådant ej existerade förut? Hur lång tid erfordras det för att förvandla en ursprunglig *orättfärdighet* till en *rättfärdighet?*

Ej nog med att den nuvarande besittningsrätten har ett oförsvarligt ursprung, men det är omöjligt att upptäcka någon procedur genom vilken land *kan* bli privategendom....

Spencer framhåller och betonar

(Forts. å sid. 6.)

Underrättelser från Sverige
Ur senaste post

LÖNESTATISTIK.
Genomsnittsförtjänsten för arbetare 2,680 kr.

Det preliminära resultatet av socialstyrelsens årliga lönestatistik föreligger nu. Beräkningarna, som hänföra sig till cirka 3,700 företag, fördelade över hela landet, avse drygt 260,000 arbetare, varav över 200,000 vuxna män. Enligt av företagsledningarna lämnade uppgifter uppgick den genomsnittliga arbetsförtjänsten i hela landet under år 1926 för vuxna män till 2,680 kr., vilken siffra betecknar en ökning från år 1913 med 116 procent. I jämförelse med år 1925 har medelinkomsten stigit med cirka 1 procent. Sedan år 1920, då lönerna lågo på sin högsta nivå, har en inkomstminskning egt rum med i genomsnitt 26 procent.

Jämföras förändringarna i löner och levnadskostnader under de senaste åren, finner man, att, medan under åren 1924 och 1925 levnadskostnaderna hållit sig tämligen konstanta, ha de under år 1926 något sjunkit. Genomsnittsförtjänsten per år och arbetare har under denna treårsperiod företett någon om ock obetydlig stegring. Genom samverkan av dessa båda faktorer har reallönen under de senaste åren väsentligt stegrats och beräknas för redogörelseåret ligga cirka 26 procent över 1913 års nivå.

DOMSTOL VISAR VAD SJÖMÄNNENS LIV ANSES VÄRDA.
Snikenheten ledde till katastrofen, vädrets makter få sedan skulden.

Målet mot befälhavaren kapten Ivar Johansson på Kalmarångaren Dagmar, vilken förliste i Östersjön i mitten på september sistlidna höst, slutbehandlades vid Kalmar rådhusrätt den 7 juni. I rättens beslut heter det bl. a.: Ångaren har lagt svaranden till last, att svaranden vid avgången från Danzig den 15 september 1926 med det av honom förda ångfartyget Dagmar, destinerat till Sundsvall med last av stenkol, intagit större last än fartyget kunnat bekvämligen bära och rymma, samt att svaranden därigenom varit vållande till att fartyget den 17 september i södra Östersjön gått under och tio på fartyget ombordvarande besättningsmän omkommit. Ehuru utrett är, heter det vidare, att fartyget vid ifrågavarande tillfälle lastat djupare än tunglastmärket för Östersjöfart angivit, även som att fartyget vid avgången från Danzig på grund av däckslasten haft en obetydlig slagsida, men som det icke kan anses styrkt, att dessa omständigheter i avsevärd grad medverkat till fartygets förlisning, vartill orsaken fastmera synes böra sökas i den under resan uppkomna orkanartade stormen och sjöhävningen, prövar rådhusrätten rättvist ogilla åklagarens i målet förda talan.

ENGELSK FLOTTDEMONSTRATION MOT RYSSLAND?

Tio engelska örlogsfartyg anlände den 8 juni till Malmö och förtöjde i Nyhamnen. Eskadern utgjordes av 5:te jagareflottiljen under befäl av chefen för lätta kryssaren "Centaur", comander Egerton. Eskadern inlöpte i Nyhamnen i formering med cheffartyget först och de övriga örlogsmännen i två led. Engelske konsuln i Malmö och hamndirektionen ha gjort sina uppvaktningar ombord på "Centaur". Senare ha de engelska befälhavarna avlagt artighetsvisiter hos Malmö stads myndigheter. Enligt planen för engelska flottbesöket i Östersjön skulle eskadern kvarstanna i Malmö till den 15 d:s, varefter färden skulle fortsättas in i Östersjön.

Även Göteborg har haft den äran.

Andra engelska kryssareskadern under befäl av konteramiral Larken anlände den 9 juni till Göteborg. Eskadern räknade 4 kryssare med en besättning av 1,400 man med 64 officerare. Under ankomstdagens lopp växlades officiella besök mellan eskaderns befäl och myndigheterna. Kryssarna avgingo åter den 15 dennes.

"Man kan inte precis kalla de engelska eskaderbesöken kring våra kuster som en flottdemonstration mot Ryssland. Men alltid "latar det", anmärker Ystadsbladet Aurora.

"FRIA AKADEMIER."
Något för universiteten att fundera över, säger skolöverstyrelsen avböjande.

I ett yttrande till regeringen över frågan om "den högre undervisningens demokratisering" framhåller skolöverstyrelsen bl. a. att den icke anser sig ega befogenhet att ingå på en granskning av de obestämda planerna på att i storstäderna upprätta s. k. fria akademier eller läroanstalter av högskoletyp. Denna fråga finner överstyrelsen höra till universitetets bedömande. Anordnandet av aftonskolor är enligt överstyrelsens mening i och för sig en angelägenhet, som är väl betjänt av statens stöd och bistånd. Det är dock ingalunda lätt att på ett i alla avseenden tillfredsställande sätt ordna undervisningen vid en sådan till sin läggning mera fri läroanstalt. De största svårigheterna, framhålles det, äro förknippade med dessa skolors tilltänkta uppgift att bereda lärjungarna till realskola och studentexamen.

Vad beträffar det fria folkbildningsarbetet är enligt överstyrelsens mening ett kraftigare utvecklande av detta ett synnerligen viktigt medel för att förvärkliga de syftemål som ligga till grund för framställningen. Slutligen vill överstyrelsen betona den tidigare framhållna vikten av att snart förvärkliga överstyrelsens förslag till folkbildningsarbetets omorganisation.

KURTISEN MED MUSSE.
En usel förklaring från regeringshåll.

En Genevekorrespondent till "Ny Tid" i Göteborg har meddelat, att de svenska regeringsdelegerade vid arbetskonferensen i Geneve, byråchefen Molin och fröken Kerstin Hesselgren, röstat för fascistiska arbetarmandatet mot en enhällig arbetargrupp, och att statsminister Ekman givit bestämda instruktioner om att stödja de italienska fascisterna. Med anledning härav har Svenska Morgonbladet vänt sig till socialministern statsrådet Pettersson, som förklarade att statens båda delegerade i samförstånd med regeringen godkänt de fascistiska arbetarrepresentanterna vid konferensen, "då dessa företräda den enda italienska arbetarorganisation, som är av någon betydelse". Tidigare ha givetvis funnits andra, men ej nu. Dessa representanter blevo också godkända av konferensen med icke mindre än 82 röster mot 32. På samma sätt röstade de delegerade för danska och norska regeringarna, framhöll statsrådet. Detta gäller regeringsdelegaternas ställning. Arbetarombuden ha däremot givetvis haft sin frihet att rösta som de önskade, och i det fallet har regeringen på intet sätt velat eller så mycket mindre sökt att beskära deras handlingsfrihet.

ARBETSTIDEN INOM JORDBRUKET.
Internationell lagstiftning säges vara "omöjlig att genomföra"!

Efter en tids organisatoriska förberedelser har ledningen av det internationella lantbruksinstitutet i Rom kallat den vid sidan av den permanenta komitén nyinrättade permanenta rådgivande kommissionen (Commission permanente des Associations Agricoles), i vilken redan 172 jordbrukssammanslutningar i olika länder äro representerade och där Svenska lantmännens riksförbund för sin del utsett sin ordförande, riksgäldsfullmäktigen greve Lagerbjelke såsom sin representant, till ett första sammanträde i Rom under första hälften av november månad innevarande år.

Till behandlingen skola därvid upptagas flere frågor av aktuellt intrësse, bland dem spörsmålet om en internationell lagstiftning rörande arbetstiden inom jordbruket. Denna fråga har varit underställd för yttrande kommissionens enskilda medlemmar, och det är meningen att de ingångna svaren sedan de blivit bearbetade, skola föreläggas kommissionen vid dess första sammanträde.

Riksförbundets representant, greve Lagerbjelke uttalar i sin svarsskrivelse såsom sin mening, att en dylik internationell lagstiftning är omöjlig att genomföra, då de klimatiska och andra förhållanden inom jordbruket äro så olika i de skilda länderna.

Wigforss nämnes som skolgeneral. Enligt Skånska Dagbladet nämnes nu f. statsrådet Ernst Wigforss bland kandidaterna till posten som chef för skolöverstyrelsen. Ett avböjande från herr Rydéns sida lär eventuellt vara att emotse.

Sveriges ombud vid N. F. K. m:t har till Sveriges ombud vid Nationernas förbunds åttonde ordinarie möte, vilket skall taga sin början den 5 september, utsett utrikesminister E. Löfgren, ledamöterna av riksdagens första kammare f. statsrådet överdirektör R. J. Sandler och f. statsrådet A. F. Wennersten, ävensom till biträdande ombud förordnat ministern i Oslo T. M. Höjer och ministern i Bern E. Hennings. Att såsom sakkunniga biträda ombuden ha samtidigt förordnats jur. kand. fru Anna Bugge-Wicksell och byråchefen i utrikesdepartementet E. C:son Boheman, tillika sekreterare.

Den svenska statsskulden uppgick den 31 maj till kr. 1,762,600,672, därav tillfällig statsskuld 25,955,000 kr. och fonderad statsskuld till 1,736,645,672 kr. mot resp. 1,756,842,972 kr., 25,955,000 kr. och 1,730,877,972 den 30 april i år och 1,735,286,369 kr. och 50,815,000 och kr. 1,719,471,369 den 30 juni förra året.

Åtgärder mot skolsträjker. Enligt Lunds Dagblad har domkapitlet i Lund nu avgivit utlåtande över skolöverstyrelsens förslag till åtgärder mot s. k. skolsträjker. Under förutsättning av ett kraftigt och resolut ingripande i behörig tid av vederbörande myndigheter vid dylika skolsträjker torde nuvarande tvångsbestämmelser vara tillfyllest, säger domkapitlet, vilket alltså hemställer, att det av skolöverstyrelsen upprättade förslaget icke måtte föranleda någon regeringens åtgärd.

Vårfloden medför arbetslöshet vid ett sorteringsvärk. Till följd av en kraftig vårflod i Ångermanälven har sorteringsarbetet vid Sandslåns sorteringsvärk den 7 juni tills vidare nedlagts. Den hårda strömmen omöjliggör nämligen allt sorteringsarbete.

Arbetare krossad av malmblock. En olyckshändelse, som krävde ett människoliv, inträffade enligt Norrskensflamman den 8 juni i ett schakt i Malmberget. En arbetare J. Sundkvist var sysselsatt med brytning i ortstaket. Ett malmblock lossnade och föll ned på honom. Han var född 1873 och efterlämnar hustru och 10 barn.

Avvisad prästcensur. Göteborgs domkapitel avkunnade nyligen vid ett sammanträde utslag i en principiellt intrassant fråga, som innebar försök från prästerligt håll att utöva censur över en församlings folkbibliotek.

Saken förhistoria är den att Månstads församling i Länghems pastorat i Västergötland å kyrkostämma i januari 1925 beslöt att ur skolkassan anslå medel till ett folkbibliotek. Kyrkoherde Johannes Rhodin i Onsala, som då var komminister i församlingen, besvärade sig hos domkapitlet i Göteborg över stämmans beslut i fråga om stadgar för biblioteket. Stadgarna saknade — anförde kyrkoherden — bestämmelse om att inga böcker av skadligt innehåll finge införlivas med biblioteket. I stadgarna föreskrevs vidare att biblioteket skulle hållas öppet jämväl på söndagarna. vilket skulle bli till skada för söndagens hälgd och församlingslivet samt dessutom vore onödigt, enär bokinträsserade säkert hade tillfälle att besöka biblioteket på annan dag i veckan.

Domkapitlet har emellertid avvisat det prästerliga censurförsöket och i sitt enhälliga utslag funnit skäligt ogilla besvären enär klaganden icke visat att överklagade resolutionen är olaglig.

"Den gångna riksdagen har varit mänsklig", tycker Västmanlands Läns Tidning och filosoferar:

"Det är intet dåligt betyg, om man säger, att den gångna riksdagen varit mänsklig. Inte häller något överdrivet högt. Till det mänskliga hör ju, att förtjänster och brister mänga sig om varandra. Politikens onda sidor ha icke fått allt för stort spelrum. Visserligen ha varken högern eller ännu mindre socialdemokraterna velat ha någon del eller lott i regeringen. Men det mänskliga har brutit igenom partiskrankorna och gjort denna riksdag drägligare än många andra riksdagar."

Som exempel nämner tidningen bl. a. anslaget till Kalixindustrin och samarbetet mellan hrr Lindman och Kvarnzelius i malmavtalsfrågan.

Östra Skånes järnväg går i konkurs. Ordinarie bolagsstämma med Östra Skånes järnvägsaktiebolag hölls den 11 juni i Kristianstad under ordförandeskap av riksdagsman Joh. Nilsson, Malmö. Ansvarsfrihet beviljades styrelsen. Bolagets värkst. direktör, friherren O. Palmstierna, lämnade en redogörelse för den ekonomiska situationen och föredrogs ett förslag av styrelsen att bolagsstämman måtte besluta att begära bolaget i konkurs. Stämman beslöt utan votering i enlighet med styrelsens förslag. Åt styrelsen uppdrogs att värkställa beslutet.

Mul- och klövsjukan har nu åter yppat sig inom Sverige, i det en gård i Kävlinge i Skåne förklarats smittad. Senaste fallet av sjukdomen konstaterades den 18 maj och Sverige har varit helt fritt endast en vecka.

Fast punkt, med middag. Tidningarnas Telegrambyrå meddelar, att nationella ungdomsförbundet hållit pingst- och hälgelsemöte på Visingsö med tal av riksdagsfarbrodern kapten Nils Holmström från Gävle om vilkens framträdande följande förmäles:

"De frisinnades kompromisspolitik, som gett socialdemokraterna den ena biten efter den andra, har, sade talaren, tydligt visat att den enda fasta punkten för de borgerliga är svensk högerpolitik. Efteråt intogs gemensam middag."

En knalle kan vara bra ibland. Klagomålen över gårdfarihandeln äro överdrivna, förklarar länsstyrelsen i Halmstad, som i olikhet med övriga länsstyrelser icke är med på gårdfarihandelns avskaffande. Som bekant har handelsministern nyligen uttalat, att den borde ställas på avskrivning på grund av dess karaktär av i stort sett osund handel.

Det förefaller som om man i den från vissa håll bedrivna aktionen mot gårdfarihandeln kunde spåra en återklang av forna tiders skråanda, som icke stämmer väl överens med näringsfriheten, säger länsstyrelsen i sitt yttrande till kommerskollegium. Överhuvud torde den konkurrens, gårdfarihandlandena utöva med de fasta handlandena, icke vara särdeles stark, och det är ej uteslutet, att den kan anses rätt hälsosam. Som skäl för de fasta handlandenas klagomål har åberopats — utom konkurrensen — att gårdfarihandlandena skulle föra dåliga varor och att de skulle föra smitta mellan gårdarna, särskilt mul- och klövsjukan. Dessa skäl tillmäter länsstyrelsen icke stor betydelse. Det är säkerligen icke av omtanke om konsumenterna, som det förra skälet framföres, och för det senare har länsstyrelsen veterligt icke någon grund kunnat påvisas inom länet.

Ett dynamitattentat i Stockholm. En bärgsprängare Emil Andersson, boende på Sabbatsbergs ålderdomshem, förövade på morgonen den 8 juni ett dynamitattentat mot en fru Ida Viola Sterner boende i nedre botten Gamla Eriksbergsgatan 2 i Stockholm. Genom det öppna fönstret till köket, där fru S. hade sin säng, kastade A. in en dynamitpatron, som rullade in under sängen och exploderade, varvid sängen och sängkläderna skadades och fönsterrutorna krossades, under det att fru Sterner endast erhöll en del blånader på ryggen. Omedelbart därefter hördes en ny detonation och när folk skyndade till funno de A. liggande i rännstenen utanför huset. Han hade tydligen sökt taga sig av daga och därmed hållit den exploderande dynamitpatronen i händerna, vilka båda blevo bortslitna, varjämte han fått en del skador i ansiktet. Någon fara för hans liv föreligger dock ej. Andersson är 63 år gammal och fru Sterner i 40-årsåldern. Det inträffade torde få skrivas på svartsjukans konto.

Lönnbrännarnäste i större stil avslöjat vid norska gränsen. Ett större lönnbrännarnäste har avslöjats vid Sködet i Naverstad, ett par kilometer från norska gränsen, där man i en riskoja i skogen påträffat fem större bränningsapparater samt 700 liter brygd. I kojan befann sig en gammal skomakare S. Johansson-Söder, som dock nekade till att ha något med bränningen att skaffa. Mannen anhölls emellertid och förhören med honom fortsättes. Man antar att hanteringen pågått en längre tid, enär man på flere ställen i skogen påträffat gamla apparater m. m. Det mästa av den tillvärkade spriten torde ha gått till Norge. Utredningen av affären fortsätter och väntas bli mycket omfattande.

En gravskrift. Den berömde skådespelaren L. läste på en gravsten på Pére Lachaise följande inskription över en kollega: "Här vilar X... en stor konstnär, en ädel människa".

— Stackars karl, utbrast L..., att behöva ligga i graven tillsammans med två främmande människor.

Föreningar

FÖRENINGAR I NEW YORK.

SKAND. ARBETARESÅNGFÖRENINGEN, vars mål är att på sångens område värka för proletariatets befrielse, möter varje fredagkväll kl. 8.30 för sångövning i Vasa Castle Hall, 149th St. & Walton Ave., Bronx. Alla med sångröst begåvade inbjudas. Även passiva medlemmar intagas. Sekr.: Otto Lindquist, 41-38—75th St. Jackson Heights, L. I.

HUNDRAMANNAFÖRENINGEN möter 1:sta och 3:dje tisdagen i varje månad å Teutonia Assembly Rooms, 158—3rd Ave., vid 16th St. Fin.-sekr.: C. Lindström, 912—43rd St., apt. 4a, Brooklyn. Tel.: Ambassador 3159. Prot.-sekr.: Nils P. Nelson, 1823 Mulford Ave., Bronx, N. Y. Tel.: Westchester 1714.

SKAND. SJUK- OCH BEGRAVNINGS-HJÄLPFÖRENINGEN av Norra New York möter 2:dra tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Vasa Castle Hall, Walton Ave. och 149th St., N. Y. C. Fin.-sekr.: Bruno Hermanson, 404 E. 158th St., N. Y. Conrad Berg, prot.-sekr., 419 Brook Ave.

SKANDINAVISKA BRÖDRAFÖRBUNDET håller ordinarie möte 1:sta tisdagen i varje månad kl. 8 e. m. i 216 E. 120 St. Fin.-sekr.: Edwin Hasselquist, 4018—71st St., Winfield, L. I., N. Y. Medlemmar under 40 års ålder intagas tills vidare avgiftsfritt.

LOGEN THOR No. 34, V. O. of A. möter 2:dra och 4:de torsdagen i varje månad, kl. 8 e. m., i Vasa Castle Hall, 149th St. och Walton Ave. Fin.-sekr.: T. Granberg, 14-16 W. 127th St., Apt. 4, New York. Prot.-sekr.: John Lindberg, 1101 St. Marks Ave., Brooklyn.

SKANSKA GILLET AV NEW YORK OCH OMNÄJD möter 2:dra torsdagen i varje månad, kl. 8 e. m. i West Moreland Restaurant, 102 East 17th St., New York City. Nya medlemmar intagas.

VASA ORDENS SÅNGKÖR (blandad kör) möter för sångövning alla torsdagar kl. 8 e. m. i Shields Hall, Smith och Schermerhorn Sts., Brooklyn. Alla röstbegåvade damer och herrar tillhörande Vasa-Orden böra anmäla sig till medlemskap. Även passiva medlemmar välkomna. Sekr.: Mrs. Signe Nelson, 846—52nd St., Brooklyn, N. Y. Tel.: Berkshire 9854.

VASAFÖRBUNDET i Greater New York med omnäjd möter 1:sta måndagen i varje månad omväxlande i Vasa Castle Hall, Bronx, och Vasa Hall, Brooklyn. Ordförande: Chas. Du Mar, 5 Kenmore Pl., Brooklyn. Sekreterare: Edvin Holmberg, 4902—5th Ave., Brooklyn.

FÖRENINGAR I BROOKLYN

SKAND. SKYDDSFÖRBUNDET möter 2:dra och 4:de torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. i Vasa Hall, 267—52nd St., Bklyn. Prot.- sekr.: Nils Victor, 446 Senator St., Brooklyn, N. Y. Fin.-sekr.: Nils Gustafson, 102—4th Ave., Brooklyn, N. Y.

LOGEN RKONAN No. 56, Scandinavian Fraternity of America, möter 1:sta och 3:dje torsdagen i varje månad kl. 8 e. m. å Vasa Hall, 267—52nd St. Fin.-sekr.: Carl A. Lybeck, 627—55th St., Brooklyn, N. Y. Ordförande i sjuk-komiten: Gunnar Anderson, 572—53rd St., Brooklyn, N. Y.

LOGEN NOBEL no. 64 Vasa Orden av Amerika, håller möten 1:sta och 3:dje fredagen i varje månad i Vasa Hall, 52 St. och 3 Ave., Brooklyn, N. Y. Prot.-sekr.: Oscar A. Lundeen, 56 E. 91st St., N. Y. City. Fin.-sekr.: Oscar Thorngren, 559—51st St., Brooklyn, N. Y. Studieledare: C. E. Larson, 209—30th St., Brooklyn, N. Y.

LOGEN BJÖRN 275, V. O., möter 1:sta och 3:dje torsdagen i varje månad, kl. 8 e. m., i Swedish Am. A. C. lokal, 267—6 Ave., Brooklyn. Fin.-sekr.: Philip Larson, 358—41st St., Brooklyn. Tel.: 5393-M. Prot.-sekr.: Peter Anderson, 110 Prospect Pl., Brooklyn, N. Y.

BLIV MEDLEM I SWEDISH-AMERICAN ATHLETIC CLUB, som möter 1:a och 3:e onsdagen i varje månad. Gymnastik, brottning, boxning och alla grenar av fri idrott Övningar tisdag och fredag kl. 8 e. m. samt söndag f. m. i klubbhuset, 267—6th Ave. Fin.-sekr., W. Rosengren, 525—10th St., Brooklyn. Telefon, South 6373.

LINNEAFÖRBUNDET av Brooklyn möter första och tredje fredagen i varje månad, kl. 8 e. m., i Columbia Hall, 725 Union St. Fin.-sekr.: Axel Hallback, 86—4th Ave. Prot.-sekr.: Alex Wahlberg, 945 New York Ave.

NORRLANDS GILLE av Brooklyn möter 2:dra och 4:de tisdagen i varje månad å Swedish-American Athletic Club, 267—6th Ave., Brooklyn, N. Y. Fin.-sekr.: Oscar Anderson, 155-24—116th Ave., So. Jamaica, L. I., N. Y. Prot.-sekr.: Oscar Mattson, 545—50th St., Brooklyn, N. Y.

BLEKING-KAMRATERNA möter å 215 60th St., nära 2nd Ave., Brooklyn, 2:dra och 4:de tisdagen i varje månad, kl. 8 e. m. Nya medlemmar intagas. Korrespondenssekr.: Henning Jeppson, 412—57th St., Brooklyn, N. Y.

PORT CHESTER, N. Y.

LOGEN ODIN, NO. 51, V. O. AF A., möter första och tredje tisdagen i månaden i The Carpenters Hall, 232 Westchester Ave. Fin.-sekr., Adolf Carlson, 131 Havemeyer Pl., Greenwich, Conn. Prot.-sekr., Martin Peterson, 119 Spruce St., Portchester, N. Y.

NEWARK, N. J.

SKAND. HUNDRAMANNAFÖRENINGEN möter 1:sta lördagen i månaden kl. 8 e. m. i Bohemian Auditorium, 56—19th Ave., hörnet av 17:de gatan. Inträde: $1.00. Månadsavgift: 50 cents. Sjukhjälp, $7.00. Begravningshjälp, $100.00. Fin.-sekr.: Oskar Peterson, 101 Styvesent Ave., Newark, N. J. Läkare: Dr. Donnelly 26 Wallace Pl.

NÄR NI LÄST TIDNINGEN så lämna den till någon af Edra bekanta, som icke hålla den, och fäst deras uppmärksamhet vid något, som särskilt intrësserat Er eller som Ni tror kan intrëssera dem.

Mussolini

Angelica Balabanova ger en psykologisk teckning av "den starke mannens" utveckling.

Den kände rysk-italienska agitatorn Angelica Balabanova har i dagarna utgivit en skildring i memoarform av sitt självuppoffrande och äventyrsrika liv i proletariatets tjänst. En del av skildringen behandlar hennes samarbete med Mussolini och hon egnar även ett ganska stort utrymme åt en psykologisk teckning av dennes utveckling. Hennes uppfattning stämmer så gott som till alla delar med den, som H. G. Wells nyligen lämnat.

Hon skriver, säger hon, för att söka skingra en farlig villfarelse. Diktatorns psykologi har fullständigt missförståtts och vantolkats, och därmed hela den rörelse han representerar. Hon varnar för tron, att Mussolinis socialisttid skulle ha varit bara en ungdomlig fövillelse, ur vilken han sedan skulle ha mognat och vuxit till fascist. Han var tvärtom en övertygad socialist och är det fortfarande i djupet av sitt hjärta. Han tror inte på sin fascism. Men han uteslöts ur socialistpartiet och blev fascist för att hämnas (om hans förståelse för "konsten att hämnas" har Balabanova lika hög tanke som han själv). Hans fascism är bluff. Ärelystnaden ("Italien skall en gång frukta mig!" — "ångest att nödgas förnöta hela sin ungdomstid i undanskymd ställning") drev honom in på förrädarens väg, som hans samvete ej kan gilla. Han blygs över sig själv, och många hans handlingar förklaras som försök att döva samvetskvalen. Mussolinis "djärvhet", "mod", "personliga oförvitlighet" och "heroism" går hon inte alls med på.

Hon varnar även för tron, att den italienska socialismens saga vore all. Den utgjorde en stark och högt utvecklad organisation. Den kunde visserligen brytas ned genom en våldsam förföljelsepolitik, men hos ingen av alla de italienska socialister, som fått lida svårt för sin idé, har Balabanova funnit den minsta tvekan att fascismen bara är ett övergående efterkrigsfenomen, och att socialismen snart åter skall triumfera.

"Fallet Mussolini är en fullständigt banal företeelse", skriver Balabanova. "Ingenting kan vara mera genant för vår tid än att han som människa blivit tagen på allvar. Det hela är bara ett exempel på suggestion och självsuggestion . . . Denna människa, vars kraft så allmänt beundrats och lovsjungits, är i själva värket erbarmligt svag, han har aldrig utfört en självständig handling, han har aldrig påtagit sig något ansvar, han har aldrig gått mot strömmen . . ."

Hur bevisar Balabanova sina påståenden?

Hon har känt honom länge. De blevo bekanta på en liten partikongress i Lausanne. Det enda, varmed Mussolini kunde göra intryck, var den sjukligt exalterande blicken. Han värkade fullständigt hjälplös. Han livnärde sig inte som murare — vilket han själv påstått. Därtill saknade han kroppskrafter och disciplin. Han levde på bidrag från de värkliga murarna. Han led nöd och hoppades kunna tjäna 50 francs genom att översätta ett värk av Kautsky. Men han behärskade varken tyska språket eller den marxistiska terminologin. Balabanova beslöt då hjälpa honom. Och upptäckte dels hans bristande bildning, dels hans stora moraliska svaghet.

Sedan den tiden följde hon hans utveckling på mycket nära håll. Hon såg honom skaffa sig nödtorftig bildning, såg den deklasserade vagabonden lära sig socialismens tankegångar, bli redaktör för småblad och småningom tilldelas höga poster inom socialistpartiet i Italien.

Han var svag av naturen, svag i alla avseenden. Till Schweiz flydde han bl. a. för att undgå värnplikten, och till Italien återvände han sedan amnesti beviljats desertörerna. "Ingen tror mindre än han själv på hans 'kraft'. Han talar om sin 'styrka' och sitt 'mod' för att berusa sig själv och andra. Men att vara stark och modig betyder framförallt att gärna bära ansvar och gå mot strömmen. De egenskaperna saknar emellertid Mussolini i högre grad än någon annan. Innan han vågar bestämma sig för något, måste han övertyga sig om att han har andra med sig, vilka ta ansvaret på sig."

1912 hade han kommit så långt, att han jämte bl. a. Balabanova invaldes i partistyrelsen, och när det gällde att utse chefredaktör för Avanti stannade man efter någon tvekan vid Mussolini. Man var inte särskilt nöjd med honom — han saknade märkligare begåvning — men man hade ingen annan kandidat.

Mussolini meddelade emellertid:

— Jag antar erbjudandet endast med villkor, att även Balabanova placeras i redaktionen!

Hon förstod inte då detta underliga villkor. Men senare insåg hon, att Mussolini begrep sin begränsning. Han var rädd att blotta sin svaghet och sin bristande bildning.

Balabanova kunde nu dagligen konstatera Mussolinis ringa kompetens.

(Forts. å sid. 8.)

FEM ÅRS STRAFFARBETE FÖR DEN SOM SJUNGER "INTERNATIONALEN".

Som belysande för fascistväldet har en svensk sjöman som ombord på en svensk båt besökt hamnen Ancona berättat följande:

Under uppehållet i Ancona hade tvänne man av fartygets besättning gått omkring i staden och vid ett tillfälle trallat några sånger. De blevo gripna av en fascistpatrull och kastade i häkte, ett häkte, inom parentes sagt, som var ett under av smuts och elände, och där de belagda med kedjor och järntyngder fingo tillbringa två dagar, men icke under anklagelsen att ha fört oljud eller något liknande utan anklagade för att ha sjungit "Internationalen". Av de båda männen var den ene tysk, den andre finne. Den senare erhöll hjälp av finske konsuln, en advokat, som samtidigt är svensk konsul. Denne var till en början synnerligen pessimistisk om möjligheterna att få sjömännen fria. Han påvisade nämligen att sjungandet av "Internationalen" enligt den nya italienska lagen icke kan sonas med mindre än fem års straffarbete. Först sedan de båda sjömännen kunnat överbevisa domstolen om att de icke sjungit "Internationalen", utan en tysk sång på samma melodi, blev det konsuln möjligt att få dem fria, dock först efter avtjänandet av två dagars fängelse som straff för förseelsen att ha trallat en icke italiensk sång.

"ÄLSKA DIN NÄSTA."

Denna kristliga maning föranleder i Tyskland åtal.

I den lilla tyska staden Meissen kommer inom kort en tidningsutgivare att stå till svars för förolämpning mot krigsmakten. Orsaken till åtalet, som föranletts av riksvärnsminister Gessler, (regeringskollega till fredspristagaren Stresemann) är en i tidningen "Barnens vän" synlig artikel med rubriken: "Älska din nästa!"

Artikeln prydes av en teckning, föreställande två barn med pappershjälmar och träsablar. Texten lyder sålunda:

"Älska din nästa . . ."

Detta får man lära i skolan och i kyrkorna. Men sedan skänker man barnen uniform, sabel och andra mordinstrument, varigenom de fostras till kärlek till soldatståndet. Men att vara soldat är liktydigt med att bli yrkesmässig mördare av sina medmänniskor. Men vi, vi socialister, vilja icke mörda våra medmänniskor. Vi vilja älska dem. Även om de äro fransmän, engelsmän eller ryssar. Vi vilja göra allt, som kan bidraga till att skydda våra medmänniskor. Ty människan är det högsta goda i denna värld.

Sägen därför edra föräldrar, att de icke giva eder några mordleksaker. Men leken häller icke med pappershjälmen och ej häller med träsabeln och när någon uppmanar eder att göra detta, så sägen honom att det är kristligt att tänka: "älska edra fiender!"

Detta är enligt Gesslers åsikt en förnärmelse av riksvärnet. Det är eljest tämligen obestritt, att soldatens yrke är att under vissa omständigheter döda fienden och fastställandet av detta faktum, som icke på något sätt innesluter ett moraliskt fördömande av den enskilde soldaten, har väl hittills icke någonstans i världen uppfattats som en förnärmelse.

Underligt att den tyska reaktionen aldrig vill taga reson. Och ändå har den så tydligt fått känna på vad soldatlekandet kan leda till.

EN 1:STA KLASSENS SENSATION I PARIS.

Den franske rojalistledaren Léon Daudet skulle den 10 juni börja avtjäna de 5 månaders fängelse, vilka han ådömts som straff för de beskyllningar för falskt vittnesmål, som han riktat mot en parisisk chaufför i samband med den beryktade processen om hans sons död. (Sonen hade i strid med faderns åsikter inlett bekantskap med vissa anarkistkretsar och hittades en dag ihjälskjuten i en bil. Processen gällde: mord eller självmord). Léon Daudet vägrar emellertid att frivilligt utlämna sig åt republikens rättsväsen under motivering att hans dödsfiender kommunisternas tryckfrihetsbrott dagligen förbli ostraffade. Den 9 överflyttade han till sin tidning "L'Action Francaise" redaktionslokaler. Där har han uppbyggt formliga barrikader. Det är tydligen hans anhängares mening att försvara stället som en fästning.

Redaktionshuset var den 10 omringat av polis och stora skaror skådelystna, som väntade att något skulle ske.

MUSSOLINIS BRANDTAL.

Italienare, föröken eder och uppfyllen jorden!

I sitt tal i italienska kammaren nyligen förklarade Mussolini bl. a. att han icke är nöjd med folkökningen i Italien. De så kallade sociala sjukdomarna ha tilltagit och befolkningstillväxten går allmänt tillbaka, särskilt i industristäderna. Vad är 40 millioner italienare mot 90 millioner tyskar, 200 millioner slaver, 40 millioner fransmän och 90 millioner i kolonierna Om Italien vill ha något att säga till om, måste befolkningssiffran under andra hälften av detta århundrade växa till åtminstone 60 mill. Det är icke sannt, framhöll Mussolini, att Frankrikes folkmängd sjunker. Den har tvärtom stabiliserats under de senaste 15 åren. Tysklands nativitetsöverskott sjunker, men samma fenomen kan iakttagas i Italien, om man jämför med siffrorna från 1890. Det är icke alldeles uteslutet att man efter skatten på ungkarlar också måste införa skatt på ofruktsamma äktenskap.

Mussolini förklarade vidare att även om det skulle finnas 100,000 hundraprocentiga tyskar i Sydtyrolen, är Brennergränsen absolut oantastbar. — "Vi skola försvara denna gräns, om så skulle vara nödvändigt, i ett nytt krig."

Fascistisk salut. Mot tåget mellan Nizza och Ventimiglia avlossades den 10 juni två skott då tåget befann sig på italienskt territorium. Järnvägspersonalen anklagar den fascistiska milisen för attentatet. Både de franska och de italienska myndigheterna ha igångsatt en undersökning.

Staden Cottbus har gripits av storhetsvansinne. Från Cottbus meddelas, att två gator därstädes komma att uppkallas efter de amerikanska Atlantflygarna. På det ställe, där Columbia måste nödlanda, skall en minnessten resas. Berlintidningarna veta omtala, att Chamberlin, vilken före avfärden från New York skämtsamt uttalade sin glädje över att i Berlin med ett glas äkta pilsneröl kunna dricka sina landsmäns skål, har av Tjeckoslovakiens minister i Berlin förärats 50 flaskor äkta pilsneröl.

Norsk fylleristatistik. Oslopolisen har offentliggjort en statistik över fylleriförseelserna för maj månad och anställt en jämförelse med de föregående åren sedan 1923. Uppgifterna ha varit emotsedda med stort intrësse med anledning av förbudets upphävande, och det visar sig att fylleriförseelserna icke ökats utan i stället gått tillbaka. Under maj i år anhöllos inalles 1,075 personer för fylleri i Oslo. Antalet under maj 1923 var 1,685, under maj 1924 1,202 och samma månad 1925 1,138.

Druserna ha gripit till vapen. Till St. D. meddelas från Konstantinopel, att de franska trupperna i Syrien lidit svåra förluster vid en sammanstötning med druserna vid Zazza. Fem officerare och 50 man av kolonialtrupperna lära ha stupat.

Portugiserna utvilade och färdiga för lite revolution igen. Från Badajos i närheten av gränsen till Portugal meddelas rykten om en ny revolutionär rörelse i norra Portugal. Regeringen har låtit trupper besätta flere järnvägsstationer för att återställa ordningen.

En ödeläggande orkan i Ryssland. En ödeläggande orkan, åtföljd av ett våldsamt skyfall, har den 8 juni under tre timmars tid härjat ett område med omkring 15 kilometers radie kring den nordost om Minsk belägna staden Borissoff. Floden Beresina har översvämmat de lägre partierna av Borissoff. Åkrar och vägar stå under vatten, järnvägsbankarna ha bortspolats, många till järnvägen hörande byggnader ha förstörts och järnvägsbron över floden Beresina är skadad. Tågtrafiken mellan Minsk och Orsja är avbruten, och trafiken mellan Moskva och Minsk har lagts över Sjlobin.

Bråkmakarna varnas. Enligt vad Reuter erfarit, ha de britiska, franska och italienska regeringarna sökt utöva påtryckning i Tirana och Belgrad för att få tillstånd en överenskommelse i tvisten mellan Jugoslavien och Albanien.

— Jugoslaviska telegrambyrån har befullmäktigats meddela, att alla meddelanden om militära förberedelser i Jugoslavien äro fullkomligt grundlösa.

Barnfabriken. Den framstående brittiske vetenskapsmannen och skriftställaren sir Oliver Lodge har i ett tal inför psykologiska sällskapet vid Oxfords universitet betygat sin tro, att liv en dag skall kunna skapas i biologernas laboratorium. Vad som i jordens tidigare historia försiggått i fråga om livets utveckling ur en glödande gas eller annan materia kunde i framtiden möjligen bli förstått och efterhärmat av människoanden. Han ansåg att denna tanke icke behövde vara motbjudande för religiöst tänkande människor. Ökat vetande bör ingen frukta.

Efter blodbadet kommer förnuftet. Vid parlamentets sammanträde den 7 juni yttrade premiärminister Hertzog, att vad angår majoriteten av den gamla befolkningen i Sydvästafrika har icke den minsta agitation gjorts för att separera landet från den sydafrikanska unionen och återförena det med Tyskland, vilket det tidigare tillhört. Premiärministern framhöll, att antalet invandrare från den sydafrikanska unionen och från Tyskland var ungefär lika stort. Det är en synnerligen god kategori tyskar, som bosätta sig här, sade tal., och min erfarenhet av tyskarna såsom kolonister säger mig, att ett bättre element kan icke erhållas till fromma för hela Sydafrikas framtid än tyskar.

Profetissan fast. Maria Åkerblom blev den 10 juni gripen vid en razzia, som polisen misstänkte sig ha anledning företaga i en villa utanför staden, där medlemmar av sekten pläga hålla till. Hon hade ännu icke lämnat bädden. Efter anhållandet fördes hon till detektiva avdelningen.

Även en del andra personer blevo anhållna vid husundersökningen.

Snygga filmskolor! I Florens häktades härom dagen innehavarna av ett par filmskolor. Ett flertal anmälningar för bedrägeri och sedlighetsbrott hade inlämnats mot dem och polisen fann slutligen för gott att göra slag i saken. De båda filmskolorna stängdes omedelbart och deras innehavare togos om hand för att stånda till ansvar för sina gärningar. En annan filmskola, också i Florens, stängdes — ehuru ingen anmälan därom gjorts — på samma gång, enär polisen ansåg att dess föreståndare icke kunde lämna betryggande garantier för att värksamheten uppfyllde de krav man ställer på en läroanstalt av detta slag.

Dramat utspelas i Öresund. Fiskare Vestergren håller på att bli överseglad av Köpenhamnsbåten när han ligger och dörjar mitt i Sundet. Den danske skepparen slår back och ryter åt Vestergren:

— Är de gal man, fører de ikke lanterner?

Vestergren: — Är du mörkrädd, din jäkel?

ARBETAREN
(The Workingman)

published every Thursday, at 45 Rose St., New York, N. Y., by the SCANDINAVIAN SOCIALIST LABOR FEDERATION, OF THE SOCIALIST LABOR PARTY.

C. A. FORSBERG, Sec'y.

ARBETAREN is a weekly paper, devoted to the cause of labor. It is the Swedish organ of the Socialist Labor Party. In place of the capitalist system the Socialist Labor Party aims to substitute a system of social ownership of the means of production, industrially administered by the workers, who assume control and direction as well as operation of their industrial affairs. This we hold is the historic mission of the working class. In its effort to accomplish it the working class must follow the path of civilization pointed out by the constitution of the land in its guarantees of political rights and freedom—the ballot and the orderly industrial organization.

ARBETAREN is the only Swedish paper in this country advocating these principles. It has subscribers in every part of the country and its circulation is steadily increasing. It is therefore also an excellent advertising medium for those who wish to reach the Swedish workers.

Prenumerationsavgiften måste betalas i förskott. Pänningar sändas bäst genom money order, bankanvisningar, expressorder eller pänningar i registrerat brev. På platser där det för prenumeranten ej är lägligt att sända pänningar genom något av ovanstående sätt, kunna 1- och 2-cents frimärken sändas.

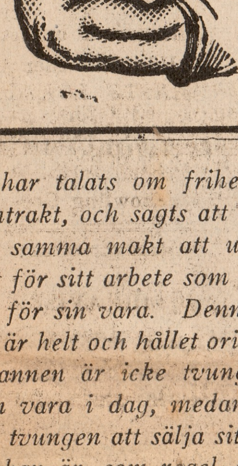
Prenumerationspriset är

För helt år	$2.50
För halft år	$1.25
För fjärdedels år	$0.75
Till utlandet samt Canada	
Helt år	$3.00

Adressera alla försändelser till:

ARBETAREN
45 Rose Street New York
Post Office Box 341.
City Hall Station
Tel. Beekman 3772.

THOR BORG, Editor.

"Det har talats om friheten att ingå kontrakt, och sagts att arbetaren har samma makt att uppgöra kontrakt för sitt arbete som affärsmannen för sin vara. Denna uppfattning är helt och hållet oriktig, ty affärsmannen är icke tvungen att sälja sin vara i dag, medan arbetaren är tvungen att sälja sitt arbete; och han är, som regel, i köparens våld, i st. f. att som affärsmannen kunna kvarhålla sin vara då han icke får det pris han begär." — Carroll D. Wright, Commissioner of Labor, i sin rapport år 1886.

"Smittosamma ideer"

Hans helighet påven har överblickat situationen inom sitt rike, d. v. s. kyrkan, den katolska — naturligtvis inklusive dess världsliga inträssen — och därvid enligt New York Times funnit, att det kinesiska folkets svårigheter helt och hållet förorsakats av "importerade omstörtningsidéer".

Tidningen i fråga anser att denna teori är riktig endast om man lägger tonvikt på ordet "omstörtande", tilläggande att den helige fadern väl icke har något att invända mot de idéer, som de katolska missionärerna sprida bland de gule männen. Ty Kina har, resonerar man i fortsättningen, importerat goda idéer såväl som dåliga sådana, och slutligen gläder sig Times över att "Borodins i Moskva tillvärkade revolutionsidéer fått lämna rum för den moderata nationalism, som har sin rot i kinesiska förhållanden".

Oss synes att Times ställer alltför stora förhoppningar på den genuint kinesiska nationaliströrelsen. Väl är det sannt att professionella krigsherrar försökt och försöka göra densamma till en lekboll för sina egna inträssen och att de för den skull anstränga sig att ge den en så "moderat" prägel som möjligt. Men denna nationalistiska rörelse, som förvisso uppstått ur rådande, inhemska förhållanden, och icke frammanats av importerade "omstörtningsidéer", är dock revolutionär så till vida att den avser att bortsopa främlingsväldet och den utländska imperialism, som har och alltid haft ett stöd och ett språkrör i Times. Och det utmärkande draget för revolutionsrörelser i vår tid, även när det är fråga om ett så efterblivet land som Kina, är att de alltid ha ett visst proletärt inslag, som icke bådar gott för den härskande klassen och dess system.

Idéer, som ha levande kraft, importeras f. ö. icke. De tränga sig fram och behöva ej pass för att komma över de nationella gränserna. De befrukta gamla tänkesätt och invärka på rådande förhållanden utan att fråga om lov, men de göra det endast i den utsträckning de finna en lämplig och tacksam jordmån. Framför allt på det sociala området är detta förhållandet. När den sociala jordmånen i ett visst land — de ekonomiska och politiska förhållandena — är mogen för nya idéer, nya former för ekonomisk och social organisation och administration — då framspringa dess idéer mer eller mindre spontant ur denna jordmån, med eller utan påvärkan eller inflytelser utifrån. Och om de maktegande lyckas att undertrycka dem för tillfället, så framträda de igen, för varje gång mera kraftigt och oemotståndligt, för att till sist göra sig helt gällande. Det är alltså fullständigt dåraktigt att bygga kinesiska murar för att utestänga "utländska idéer". Om, å andra sidan, den sociala jordmånen i ett land icke är lämplig eller mottaglig för ett visst slags idéer eller vissa riktlinjer, så är det lika lönlöst att försöka importera dem för att omplanteras i denna jordmån. När en idé, som rör samhällsförhållandena, blir värkligt "smittosam", så är detta ett tecken på att den har livskraft och att den finner tacksam jordmån i själva dessa samhällsförhållanden.

Lindbergh och militarist-propagandan

När den firade flyghjälten Lindbergh den 15 juni talade på en luncheon i New York, fällde han några yttranden, vilka måste betecknas som rustningspropaganda. Han talade om den kommersiella lufttrafikens utveckling i Amerika, framhållande att endast på detta sätt kan man uppbygga en reserv, som kommer väl till pass i händelse av krig. "Vi önska icke krig", sade den unge mannen, vars fader var en ärlig och aggressiv fredsvän; "likväl är det säkraste sättet för undvikande av krig att hava en tränad kår, som kan snabbt mobiliseras i händelse av krig".

Det är i sanning att beklaga, att den sympatiske och anspråkslöse unge mannen lät sig lockas eller tvingas att på detta sätt gå militaristernas ärenden. Med beundransvärd värdighet och fasthet har han motstått frästelsen att låta kommersialisera sin bedrift, han har avböjt anbud av detta slag, belöpande sig till millioner dollars, trots storartade hyllningar och en myckenhet av smicker har han icke förlorat fattningen utan uppträtt med samma enkla värdighet som förut, innan han startade sin flygfärd över Atlanten. Alltså borde han också ha haft ryggrad nog att motstå militaristernas påtryckningar, ty det är tydligt och klart att hans ord vid ovannämda tillfälle utgjorde ett resultat av sådan påtryckning. Själva den reserverade tonen i det han sade bär vittne därom.

Men militaristerna ha också gjort sitt bästa och yttersta för att utnyttja Lindbergh och hans bragd för sina syften. Enligt order från högre ort måste han resa hem på en kryssare, militärparader anordnades vid mottagningshögtidligheterna i New York och överallt har man ansträngt sig att giva dessa fästligheter en sådan prägel; i Washington styrde komitén bl. a. om att han "fick" nedlägga en krans på "den okände soldatens grav", han blev hastigt och lustigt promoverad till överste i arméns reserv, och så vidare. Man hade t. o. m. en ny och grann översteuniform färdig för honom, fast flygaren icke tog den på sig utan uppträdde i vanliga kläder. Till sist gav han emellertid efter för påtryckningen genom att i förutnämda tal propagera krigsberedskap såsom "det säkraste sättet att undvika krig" — en teori, vilken militarister och chauvinister alltid fört till torgs fast den motsäger sig själv och gång på gång befunnits vara både falsk och olycksdiger.

Lindbergh hade i sanning förtjänat ett bättre öde än att bli ett värktyg i militaristernas och rustningsivrarnas händer. När han nu börjat ge vika i detta avseende, blir det dubbelt svårt att vägra gå längre och vidare. Den som ger hin håle ett finger, får vanligen ge honom hela handen, säger ett gammalt ordspråk. Och om "nationalhjälten" skall fortsätta i denna riktning, hade det förvisso varit lika bra att han sålt sig till "movie"-folket eller blivit ett "nio dagars under i tabloidprässen".

Tidskriften The Nation påpekar med anledning av denna episod, att den är betecknande först och främst därför, att den på nytt visar hur vakna och påpassliga rustningsivrarna äro och hur outtröttligt den militaristiska propagandan bedrives i detta land, i trots av alla "avrustningskonferenser" och alla "amerikanska initiativ" i den riktningen. Och den största faran ligger givetvis däruti, att det amerikanska folket, såsom samma tidning framhåller, lägger i dagen en egendomlig blindhet och en lika egendomlig likgiltighet beträffande denna propaganda, som ofta och i regel även tager sig uttryck i form av angrepp på yttranderätten och församlingsfriheten.

Industriell administration — icke "statssocialism"

Själva kardinalpunkten i S. L. P. position och propaganda är som bekant den, att arbetarklassen måste skaffa sig organisatorisk makt inom industrierna för att kunna genomföra sin emancipation ur löneslaveriet, samt att denna industriella organisation jämväl har till syfte att därefter handhava industridriftens eller produktionens ledning och att utgöra det kooperativa samhällets administration. Och det är just S. L. P., först och främst Daniel De Leon, som klart formulerat och framfört dessa riktlinjer inom arbetarrörelsen, ehuru flere uttalanden av Marx och Engels också peka i den riktningen och denna vår position blott är en logisk följd av marxismen och kompletterar densamma.

I motsats till denna uppfattning står den kända "revisionistiska" eller "socialdemokratiska", vilken i aggraverande former i många år företräddes i detta land av det s. k. Socialist Party. Denna senare uppfattning går ut på att arbetarnas ekonomiska organisationer — fackföreningarna — ha blott en övergående betydelse, såsom kamporganisationer för arbetarna inom det borgerliga samhällets ram och att "socialismen" skall införas medels erövring av statsmakten, vilken makt, d. v. s. själva den nuvarande politiska staten, skall, efter att först ha bemannats med namnsocialistiska tjänstemän, bibehållas för att fungera som det "socialistiska" samhällets administration.

De flästa av dessa partier plägade vid högtidliga tillfällen åberopa Marx och marxismen, ehuru både Marx och Engels tydligt utpekat den politiska statens rätta karaktär och funktion. S. L. P., som i ett praktiskt program utdömde den politiska staten som oduglig att leda ett socialistiskt samhälle, och i stället propagerade industriell organisation, hade dessa "socialdemokrater" och "statssocialister" naturligen alls intet bruk för.

Genom de senare årens stora händelser har "statssocialisternas" i grunden borgerliga åskådning och rörelseriktning rubbats i sina grundvalar, vilket haft till följd att en del av dess förfäktare fått litet större respekt för Marx, i varje fall vad beträffar läpparnas bekännelse. Och då man upptäckt det marxska uttrycket om "proletariatets diktatur", vilken hör samman med den politiska staten och kan utövas endast genom densamma, ha de av dem, som ej helt och öppet ställt sig bland det beståendes försvarare, med iver börjat utropa sig själva som "marxister", emedan de trott sig kunna göra det utan att övergiva sin borgerliga uppfattning om den politiska statens bestående karaktär.

Sådana element fäsa sig icke mycket vid att det var som övergångsperiod endast, Marx i *förbigående* talade om en "diktatur" av proletariatet. Vi ha ofta förut framhållit att en sådan övergångsperiod *kan* bli nödvändig i vissa, industriellt efterblivna länder. De Leon sade, t. o. m. en gång — i ett föredrag om industriell unionism — att teorin om emancipationsaktens genomdrivande genom arbetarnas industriella organisationer var tilllämplig och rationell endast i Amerika och möjligen den övriga engelskspråkiga världen, emedan kapitalismen endast där blivit fullmogen. Sedan dess har den kapitalistiska utvecklingen gått framåt med stormsteg i olika delar av världen, och om De Leon levde i dag, är det antagligt att han ej längre komme att inskränka "undantagen" till den engelskspråkiga världen. I varje fall har kapitalismens utveckling sedan 1905 ytterligare understrukit riktigheten av De Leons och S. L. P. position rörande socialistisk taktik i Amerika, så att nu, mer än någonsin, kan och måste det betonas, att denna taktik är *den enda möjliga och effektiva* här, och att all propaganda för "diktatur" är på det högsta skadlig för proletariatet.

De som nu urskillningslöst propagera "proletariatets diktatur" *som ett universalmedel* för arbetarklassen, ha mycket gemensamt med de revisionister och socialdemokrater, vilka de numera angripa och förhåna. De ha ännu ej frigjort sig från den borgerliga uppfattningen om den politiska statens allmakt och alltillräcklighet, utan vilja vidmakthålla och utnyttja densamma till varje pris, även där den alls icke, ens under en övergångsperiod, kan tjäna proletariatets inträssen. Detta förklarar också varför så många forna "statssocialister" nu tro så blint på "diktatur". Denna term har för dem blivit en trollformel, vilken dyrkas lika blint som de förut trodde på teorin att man kan avskaffa kapitalismen enbart genom "röstning", för att sedan sätta sig på taburetterna och helt enkelt kommendera fram det socialistiska samhället. Skillnaden mellan dem, som prata om diktatur här i landet, och den gamla skolans "statssocialister", är en skillnad i termer och fraseologi, icke i sak.

S. L. P., som bedriver politisk aktion för att sprida socialistisk upplysning, möjliggöra en fredlig uppgörelse med klassamhället och erövra den politiska staten för att *avskaffa* densamma, betonar om och om igen att den politiska rörelsens mål är *destruktivt*. Rörelsens konstruktiva funktion faller på den industriella organisationens lott. *Dess* centralmyndighet skall bliva det socialistiska samhällets administration. "Som ett urkrupet ormskinn, när ormen omedelbart framträder i sitt nya skinn", säger De Leon, "skall den politiska staten kastas åsido, och samhället skall samtidigt framträda i sina nya administrativa klädnad". Vi ha alltså ingen användning för den politiska staten ens under en "övergångsperiod", och följaktligen icke häller för någon "diktatur".

Vi ha förut framhållit att en taktik som förfäktar "proletariatets diktatur" i Amerika vore fördärvlig och olycksbringande för proletariatet. Att den betydde ett övergivande av den väg landets författning ställer till vårt förfogande samt gåve reaktionen ett vapen i händerna att krossa hela rörelsen med. Allt detta är betydelsefullt, men det är icke allt, icke ens det mäst väsentliga. För S. L. P. är detta en *principfråga* av största betydelse och bärvidd. Själva det *mål* vi eftersträva — den industriella republikens demokrati, och vägen till detta mål — utesluter den politiska staten både som mål och kampmedel. Vi måste därför avvisa den "proletära diktaturens" form lika bestämt som vi förut avvisat den form av den politiska statens utnyttjande som gått under namn av "statssocialism", vilket i själva värket betyder statskapitalism.

Burleskkommunisternas frieri till de borgerliga sjukföreningarna.

Burleskkommunisternas svenska s. k. organ använder i senaste numret nära en spalt av sina fyra sidor till att söka försvara sig mot de få sanningsord vi (eller rättare en kamrat i Chicago) i numret för den 16 juni sade om dessa herrars löjliga och ömkliga kryperi och frieri inför den kapitalistiska skråorganisationen A. F. of L. och de borgerliga svensk-amerikanska sjukföreningarna. "Försvaret" utgöres som vanligt av lögner, som smyckats med några utsökta naivitetens (icke "naivismens") blomster, såsom då herrarna eller herrn behagar påstå "S. L. P. vågar varken säga ja eller nej" om sjukföreningarna och att dr. Hoving (förmodligen dr. J. Hoving i New York — vi känna ej någon annan svensk läkare med detta namn) "är medarbetare" i Arbetaren, som man med misslyckad älskvärdhet gett öknamnet "Motarbetaren". Det finns naturligtvis i samma opus en hel hop andra lögner, för löjliga och tråkiga att här beröra. Men den där uppgiften att dr. Hoving är medarbetare i Arbetaren är för trevlig och för dyrbar att helt förbigås. Det är i sanning en nyhet för oss, och följaktligen även för dr. Hoving, då medarbetarskap i en tidning ju måste vara bekant för både medarbetaren och redaktören. Vi kanske ha ännu fler medarbetare, som vi ej veta om. Vill burleskbladet hava vänligheten upplysa om så är förhållandet? Må det dock ihågkommas att vi ej, i likhet med red. "Peterson" i nämda blad, försöka ljuga oss till en ära, som ej tillkommer oss. Som våra läsare torde erinra sig, tillät sig denne herre för en tid sedan att helt fräckt ljuga ihop historien att N. F. Brown sökt redaktörsplatsen vid hans ömkliga blad. En professionell lögnare som E. P. kan påstå vad som hälst!

I sitt opus i senaste numret påstår han att "vi" (burleskkommunisterna) anse sjukföreningarnas existens "oberättigad" och att "staten bör ta hand om alla sjuka samhällsmedlemmar", men i nästa andedrag heter det att "vi vill göra dessa sjukkassor etc. till värkliga arbetarorganisationer och därmed göra dem existensberättigade". Så-å! Men vad skall då "staten" ta hand om? Skall den endast "diktera" över sådant som ej har existensberättigande? Hur en sjukkassa skall kunna fungera som en "värklig arbetarorganisation" är f. ö. en burleskkommunistisk hemlighet, som väl aldrig blir uppenbarad för förnuftiga människor.

Fåfängt söker bladet bortförklara och rättfärdiga burleskkommunisternas ur arbetarsynpunkt vämjeliga frieri till borgerliga inrättningar och föreningar av a l l a slag. De krypa för a l l t och försöka ställa sig in ö v e r a l l t, även i de svensk-amerikanska sjukkassorna, där de alls icke våga visa färg — ej ens den grådaskiga färg de ha — och där deras "borrning inifrån" har samma syfte som borrningen inom A. F. of L.: att komma i besittning av makten och köttgrytorna eller äran eller regalierna, detta och intet annat. Hela deras värksamhet präglas av skrymteri och oärlighet och vidrig opportunism. S. L. P. däremot går fram med öppet visir, vi fria aldrig till sjukkassor eller andra organisationer utan vända oss till arbetarna i deras egenskap av lönearbetare och tveka aldrig att säga sanningen om de borgerliga föreningarnas karaktär, utan att därför försöka ställa till med palatsrevolutioner inom dem. Vi ha andra och viktigare samt framför allt mera hederliga uppgifter att fullfölja. Och mot den mot socialismen fientliga A. F. of L. — kapitalismens bålvärk — föra vi krig, medan Workers Partys medlemmar göra sitt bästa att värva rekryter för denna kapitalistiska organisation. Det är den stora skillnaden. Det är i korthet skillnaden mellan en principfast och revolutionär rörelse, som vår, och en opportunistisk sammangyttring av småborgerliga element under äventyrares och humbugsmakares ledning. Workers Party är en sådan osmaklig sammangyttring.

Advokaten Georg Branting

avreste från New York den 24 dennes med ångaren Drottningholm. Vi hade ett samtal på några minuter med hr Branting strax innan ångarens avgång. Mycket hanns ej med på dessa få minuter, men dock något. Hr Branting uttryckte emellertid en önskan att en annan gång, vid ett eventuellt nytt besök här i landet, få tillfälle att lära känna Amerikas arbetarrörelse något närmare. Om Sacco-Vanzetti-affären uttryckte han en förmodan att avgörandet kommer att ytterligare uppskjutas, i det guvernör Fullers rådgivande komité näppeligen kan bli färdig med sitt arbete inom loppet av ett par veckor.

RÄTTEN OCH VÅLDET.

Väl formar den starke med svärdet
sin värld,
väl flyga som örnar hans rykten;
men någon gång brytes det vandrande svärd
och örnarna fällas i flykten.
Vad våldet må skapa är vanskligt och
kort,
det dör som en storvind i öknen bort.

Men sanningen lever. Bland bilor och
svärd
lugn står hon med strålande pannan.
Hon leder igenom den nattliga värld
och pekar alltjämt till en annan.
Det sanna är evigt: kring himmel och
jord
genljuda från släkte till släkte dess
ord.

Det rätta är evigt: ej rotas där ut
från jorden dess trampade lilja.
Erövrar det onda all världen till slut,
så kan du det rätta dock vilja.
Förföljs det utom dig med list och
våld
sin fristad det har i ditt bröst fördold.

Esaias Tegnér.

Dåraktig taktik

Något om tredje internationalens propaganda.

(Ur broschyren S. L. P. och Tredje Internationalen, Skand. Socialistiska Arbetareförbundets förlag.)

Den romantiska teorin och uppfattningen, att revolutioner kunna tillvärkas på beställning när som hälst och var som hälst, utan att fästa avseende vid politiska, ekonomiska och historiskt givna förhållanden, att teser, slagord, punkter och fraser om upprättandet av en proletariatets diktatur är ungefär allt som behövs för att förbereda ett lands arbetarklass för revolutionen, kunde till en viss grad förklaras under den ryska revolutionens första period. Ett stort antal människor hade då förlorat sitt fotfäste, de kapitalistiska regeringarna voro förbryllade och rådvilla, hysteri hörde till ordningen för dagen och ytterst få kunde tänka lugnt och klart. Men situationen i dag är icke sådan, och har ej varit sådan under de allra senaste åren. Betänk vad det betyder att komma till Amerika och för den amerikanska arbetarklassen utmåla nödvändigheten av upprättandet av proletariatets diktatur! Endast fullständiga dårar eller förslagna skälmar kunna förfäkta något sådant; ingen sunt revolutionär socialist kan för ett enda ögonblick taga en dylik dårskap under övervägande. Likväl har en sådan politik följts och förfäktats av den s. k. Tredje internationalen, och just detta har lagt otaliga hinder i vägen för Soviet-Rysslands diplomatiska kår och gjort dess uppgift oändligt mycket svårare än den annars behövt vara; denna politik har hjälpt till att försena Rysslands industriella uppbyggande, den har stått i vägen för den ryska handeln samt för erhållande av krediter, den har hjälpt till att vidmakthålla och blåsa nytt liv i den förrädiska s. k. Andra internationalen och den har på samma sätt givit nytt liv åt de lika förrädiska socialdemokratiska partierna i olika länder genom att stöta massorna tillbaka från de nya kommunistiska partierna samt genom att sprida förvirring och försvåra den sannt revolutionära socialistiska propagandan och värksamheten i alla delar av världen.

Och härmed komma vi till frågans andra aspekt: den socialistiska världsrörelsen och dess inträssen. När den ryska revolutionen först utbröt, sände den en gnista av hopp och förväntning till de revolutionära socialisterna i alla länder, och dessa känslor blevo starkare, när den andra revolutionen, novemberrevolutionen, egde rum. Överallt kände man att en ny fas av den revolutionära värksamheten härmed inträtt, medförande ny inspiration och görande arbetarklassen i alla länder mera mottaglig för socialistisk propaganda, på grund av vad som uppnåtts i Ryssland. Men ack, vilka missräkningar man sedan dess fått uppleva! I stället för större mottaglighet bland arbetarklassen för socialistisk propaganda, råder i dag större apati. I stället för större vitalitet och styrka hos den revolutionärt socialistiska rörelsen, råder i dag större svaghet; rörelsen är söndrad i en mängd olika fraktioner. Vad är orsaken härtill?

Svaret blir, att en högst väsentlig orsak till detta förhållande är den, att den kurs, vilken Tredje internationalen överallt följt, varit mera baserad på inbillningar än på fakta, på ovärklighet i stället för på realiteter, på uppfattningen att arbetarrevolutioner kunna framkallas på konstlat sätt enligt order från Moskva, samt att all revolutionär värksamhet i olika länder måste beordras, domineras och regleras i minsta detaljer från Moskva genom organisationer, som upprättats enligt direktiv därifrån och som finansieras ur samma källa. Att en så befängd politik misslyckats, att den måste misslyckas, är en självklar sak. Om den ENDAST misslyckats, hade skadan dock ej varit så stor. Men det är icke nog med misslyckandet, denna politik har utsått misstänksamhet, misstro och fruktan, som det tarvar år av en mera sund värksamhet att avlägsna. Dessutom har Moskva-politiken, som i sista hand bygger på våldet utan att fästa avseende vid förhållandena i de länder, där man söker tillämpa densamma, utan att fästa avseende vid det stadium den revolutionära propaganda- och organisationsvärksamheten befinner sig på, givit den kapitalistiske fienden mera makt samt stött bort den attityd av förhoppningsfull sympati, som millioner arbetare i olika länder av världen intagit vis a vis Ryssland — och Ryssland både behöver och är berättigat till det moraliska stöd, en sådan attityd bland övriga länders arbetare innebär. Moskva-politiken har försvårat och i många fall söndersplittrat och förstört det agitations- och organisationsarbete, som utförts av revolutionärt socialistiska organisationer, vilka, om de haft moraliskt understöd från Soviet-Ryssland i stället för att konfronteras av dess söndrande inflytande, skulle ha varit i stånd att göra landvinningar i sin kamp mot den s. k. Andra internationalen och dess satelliter, de socialdemokratiska partierna.

Vad beträffar Förenta Staterna, så måste det först och främst framhållas, att i det revolutionära proletariatets kamp finns ej rum för subsidierade organisationer. Sådana organisationer utöva oundvikligen ett korrumperande inflytande. De tilldraga sig en ledning, som icke är alltför ren, samt ett medlemskap, som icke karaktäriseras av klokhet; de komma att utgöra en tummelplats för fraktionsstrider samt kamp om ämbeten och köttgrytor; de innebära försök att påtvinga den socialistiska rörelsen här en politik som utkläckts i utlandet i fullständig okunnighet om förhållandena här, en politik, vilken man försöker tillämpa i trots av dessa förhållanden och genom män, som avlönas från sådana propagandahärdar, och som handla efter befallning. Den s. k. kommunistiska rörelsens i detta land löjliga och skamliga historia bevisar till alla delar riktigheten av det ovan sagda. Vi ha här haft en "Vänsterflygel", ett "Communist Party" och ett "Communist Labor Party", bägge underjordiska och i rätt stor utsträckning ledda av agenter från justitiedepartementet, och vi ha nu det s. k. Workers Party, en ättling i rätt nedstigande led av ovannämda avsomnade sammangyttringar, ett "parti", som i amerikansk politik spelat cirkusdirektörens roll, underhållande allmänheten med sådana farser som de olika federerade och ofedererade "Farmer Labor"-partierna och en mängd andra s. k. partier, samt med de lika komiska försöken att bilda "enhetsfront" mellan den "amerikanske farmaren", som skulle marschera i teten för denna "front", och industriarbetaren, som skulle tillhöra eftertruppen eller trossen.

Denna galenskap nådde sin klimax i och med försöket, i propagandasyfte, att sy fast Workers Party vid La Follette-rörelsens rockskört, ett försök som totalt kom på skam, därigenom att La Follette genom ett kraftigt ryck i sitt rockskört befriade sig från påhänget. Workers Party gjorde som nämt detta försök i propagandasyfte, och propaganda fick man av ett sådant slag, att även Moskva måste ropa halt. Läjda män gå ofta till överdrifter.

Vilken synpunkt man än anlägger är det tydligt och klart, att den kurs som följts av Tredje internationalen i England, Tyskland, Frankrike, Italien — för att nu ej tala om de mindre europeiska länderna — icke på något sätt varit till nytta för Soviet-Ryssland i dess första och viktigaste uppgift: uppbyggandet av landets industrier; å andra sidan har denna politik hela tiden försvårat och ofta omintetgjort de konstruktiva ansträngningar som soviet-diplomatin gjort i denna riktning, och ur ingen tänkbar synpunkt har den Tredje internationalens värksamhet varit till gagn för den revolutionära socialistiska världsrörelsen. Den har tvärt om skapat förvirring, missräkning, upplösning och apati, stött ifrån sig millioners spontana sympati, utbrett tvivel om dess ledares förmåga att resonera och handla förnuftigt, för att ej säga om deras goda avsikter, samt åvägabrakt en situation, vilken det kommer att fordras årslångt arbete för att avhjälpa.

Icke i något land kan den revolutionära socialistiska rörelsen ledas utan att taga hänsyn till de ekonomiska, politiska och historiska förhållanden, som råda i detta land; i varje särskilt land måste rörelsen utformas i enlighet med dessa förhållanden, vilket även sker om den får vara i fred för diktatoriska inflytelser utifrån.

NYTT OCH GAMMALT.

(Forts. fr. sid. 1.)

om South Dakota och Vermont, anställande vissa jämförelser, och han tillade att den som lever under den amerikanska flaggan, om han sedan bor i Dakota eller Vermont, och som har ett yrke eller ett job — han kan vara säker på att han har "det bästa yrke eller det bästa job på jorden". Ty "detta är vad den amerikanska flaggan betyder".

En del av åhörarna ha tolkat detta tal så, att alldenstund farmarena i Vermont kunna reda sig utan rop på hjälp i form av lagstiftning, så kan det inte gå någon nöd på jordbrukarna i Dakota, eftersom även de leva under den amerikanska flaggan. Detta bör vara dem nog och mer än nog. Och denna tolkning av talet har givetvis alstrat missräkning och missnöje, så starkt missnöje, uppgives det, att inte ens Mount Coolidge förmår överskugga detsamma, ty man har utläst ett bestämt ogillande eller i varje fall en avgjord brist på sympati för Dakota-farmarenas krav och önskemål ur presidentens ord.

Greater New York

FÖRENINGSNOTISER OCH ANNAT LOKALNYTT.

Föreningar och övriga annonsörer torde beakta, att annonser, avsedda för veckans nummer, måste vara oss tillhanda senast på måndagen.

Till Edenwald den 17 juli. Som förut meddelats anordnas den första utflykten till Edenwald, den första denna sommar, söndagen den 17 juli av Skand. Socialistklubben i New York och Skand. Arbetaresångföreningen. Det blir som vanligt nöjsamt och intrássant därute i den skuggiga skogsbacken, ty därtill bidraga både naturen och komitén. Arbetaresångföreningen sjunger och dessutom bjudes på musik plus andra programnummer. Lekamligt gott i tillräckliga mängder tillhandahålles av komitén, som kokar kaffe, serverar sill och potatis etc., etc.

Vi upprepa ännu en gång att en trevlig dag garanteras, blott vädrets makter bli oss nådiga, vilket vi få hoppas. Reservera dagen och kom säkert dit ut. Se annons i nästa nummer.

Gatumöten anordnas under sommaren av S. L. P. och införa vi härmed programmen för dessa möten, som hållas på engelska språket, för veckan intill nästa utgivningsdag för vår tidning:

NEW YORK. Lördagen den 2 juli: 86th St. och Lexington Ave. Komité: Guberman och Spacil. Talare: Collins, Mrs. H. Silver och Adolph Silver. Ämne: "Who Manages Industry."

BRONX. Lördagen den 2 juli: Prospect Ave. och 163rd St. Komité: Stodel. Talare: M. Weinberger.

Onsdagen den 6 juli: Tremont och Washington Aves. Komité: Stodel och Schwartz. Talare: Adolph Silver.

BROOKLYN. Fredagen den 1 juli: 54th St. och 5th Ave. S. F. Friedum, E. Sciutto, A. Gillhaus, R. Sciutto, Smith.

Lördagen den 2 juli: Onderdonk och Myrtle Ave. A. Gillhaus, E. Sciutto, R. Sciutto, Dermer, Loven, Smith.

Scandinavian-American League hade anordnat tävlingar i allmän idrott i Ulmer Park förra söndagen, vilka lockat en ganska talrik publik.

Resultaten blevo bl. a. följande: High jump — vanns av Christian Beck; 100 yards dash — vanns av Onni Hakola; One mile walk — vanns av William Carlson; 1,500 meters run (Novice) — vanns av Richard Phelan; 200 meters dash — vanns av Harold Meyer; 440 yards run — vanns av Harold Lonnstrom; 1,000 meters run — vanns av Frank Masterson; 12 lb. shot put — vanns av Alex Ruona; 600 meters run — vanns av Walter Reynolds; 120 yards high hurdles — vanns av Harold Ginsberg; One mile run — vanns av Ove Anderson; Discus throw — vanns av Paavo Kauppinen och Hop, step and jump — vanns av Christian Beck.

Finalmatchen i fotboll om Scandinavian-American Championship mellan den norska sportklubben Gjöa och Svenska Sportklubben i Bridgeport, Conn., utföll till Gjöas fördel med 4—2; (första halvtid: 1—1).

Den "internationella" folkdanstävlingen utkämpades mellan ett norskt och ett svenskt lag. Det norska lagets flickor hade tydligen inte många år på nacken och dess medlemmar föreföllo i jämförelse med de rutinerade svenskarna, som om de hade en av sina allra första övningar i folkdanser. Dock visade den norske ledaren en aktningsvärd akrobatisk rutin och precision, och otur hade laget därför, att dess speleman behagat skolka, så att den improviserade musiken inte riktigt ville komma i de rätta tagen. Svenskarna vunno dock det välförtjänta priset med sina graciösa och även mimiskt innehållsrika folkdanser.

C.

Samfundet St. Erik i New York högtidlighöll måndagen den 20 juni sin nioåriga tillvaro med en middag på Hotel Bancroft i vilken ett 50-tal av samfundets medlemmar och intrásserade deltogo. Själva mötesförhandlingarna inskränkte sig till uppläsning av årsberättelsen såsom avfattad av Dr. Johannes Hoving, samfundets ordförande, vilken ledde förhandlingarna. Årsberättelsen såväl som de finans- och kassarapporter vilka avgåvos utvisar att samfundet ur flere avseenden haft ett framgångsrikt år.

Val av styrelse och övriga funktionärer företogs. Årsmötet uttalade sitt gillande av styrelsens förut fattade beslut om inbjudan till en ny tävlan i poesi och prosa med prisutdelning som förut, på samfundets årligen firade Luciafäst den 13 dec. Programmet upptog förutom kortare anföranden av Samfundets ordf. och vice ordf., sång av fröken Sigrid Wollertz och Hulda Olson samt musik av kompositören Axel W. Austin som bl. a. spelade sin nyligen komponerade "Lindbergh March" vilken väckte berättigat bifall. Till Dr. Johannes Hoving uttalade årsmötet sitt tack för det förtjänstfulla sätt varmed han skött samfundets angelägenheter biträdd av sekreteraren under det gångna året, Mr. Josef Toft, meddelas till Arbetaren.

I fängelse för glömska att ta av sig hatten! Joseph Flane, 11 Vermelyea St., New York City, begav sig ut för att hylla Charles A. Lindbergh då denne hjälte anlände till Manhattan, men Joseph glömde alldeles bort att ta av sig hatten när folkmassorna omkring började uppstämma Star-Spangled Banner. En polis uppretades över denna Flane's underlåtenhetssynd, halade honom ut ur trängseln och förde honom till magistratsdomstolen, där han dömdes till två dagars fängelse.

I en protestskrivelse till New York Telegram mot de representanter för stadsstyrelsen, som haft med saken att göra, anförde Forrest Bailey, direktör i American Civil Liberties Union, bl. a. följande:

"Fosterlandskärlek och aktning för flaggan äro känslor, som inte kunna dikteras av lagar och ceremonier. De äro personliga känslosaker. Polisbatonger och magistratsdomstolar kunna icke frammana sådana känslor. En nation och en flagga, som äro värda aktning, skola åstadkomma dem genom sin värdighet och sitt eget värde i förhållande till medborgarnas liv och leverne".

Checkade sitt barn som bagage på Grand Central. Den 23-åriga, ogifta modern Mildred Augerson i Brooklyn bekände härom kvällen, enligt vad polisen meddelat, att hon är mor till det barn, som hittats vid liv i en resväska som checkats på Grand Central Terminal.

Babyn föddes den 10 juni på Lying-in-sjukhuset. Dess far, en sjöman, är död. Kvinnan häktades i sitt hem i Brooklyn och uppgav, att hon kom från Norge för omkring ett år sedan och fick anställning i Hartford, Conn. Då hon märkte, att hon skulle bli mor, tog hon in på Deaconess Young's Home i New York, där hon sedermera tillfrågades om hon ville behålla barnet eller låta adoptera det, varpå hon uppgav, att hon kände en välbärgad familj i Hartford, som skulle vilja ha det.

Men den 20 juni, då modern skulle resa tillbaka till Hartford, stoppade hon enligt egen utsago en näsduk i babyns mun, lade barnet i en väska och lämnade in denna till förvaring på stationen, varpå hon begav sig till Brooklyn. Babyns skrik hördes av en tjänsteman i godsförvaringsavdelningen, som öppnade väskan, tog bort näsduken och varskodde polisen.

Sommarutställningen i Brooklyn Museum. I Brooklyn Museum pågår, som bekant, en speciell sommarutställning av de amerikanska parisermålarnas värk.

"The Group of American Painters of Paris" bildades med anledning av de strävanden, som gjorts för att söka åstadkomma en amerikansk salong i Paris och visa amerikanska målares arbeten för den franska publiken och konstvärlden, periodiskt och inte som hittills sporadiskt. Organisationen består av aktiva och korresponderande medlemmar, de förra utgörande amerikaner, som vistas "på andra sidan", och de senare de, som kvarstannat här i landet. Det är meningen, att årliga utställningar skola anordnas i Paris och andra europeiska städer liksom även i Amerika med värk av nu levande amerikanska målare med banbrytande idéer. Alla medlemmar ha rätt att utställa vad de behaga och, hyllande åsikten om konstens internationalism, planerar föreningen att inbjuda gäster av icke-amerikansk nationalitet. Den välkände franske konstkritikern H. C. Ciolkowski har uttalat sig om denna konstnärsring och därvid bl. a. framhållit, att tendensen i dessa mäns värk kommer att giva en god föreställning om det bästa i den amerikanska målekonstens modärna skola;" den är fri från sentimental eller anekdotisk fördom och är aldrig någonting annat än helt enkelt och simpelt måleri. Amerikanerna ha trampat ur barnskorna och uppnått en perfekt och ytterst intrássant harmoni och sällspord sinnesjämvikt".

I följd av att den produktion, som utställes på Brooklynmuséet, besitter denna jämnhet, tillåter ej tidningsutrymmet ett rättvist avvägande av de skilda värkens förtjänster vid ett omnämnande här, utan måste jag inskränka mig till att delvis på måfå framhålla en del av de utställda nummerna.

Georgia O'Keeffe har en samling tavlor av orkidéer och andra blomstermålningar samt en del mystiskt tjusande kompositioner i vackra färgsammansättningar och linjer. Francois Gos utställer alpmotiv i kyligt isblå färgton och har på ett lyckligt sätt tolkat de höga fjällens intensiva färgspel. Joseph Murman är representerad med en samling teckningar samt skulpturer i brons, trä och gips, i vilket sistnämda material "A Garden Plastic", en kvinnofigur i naturlig storlek, speciellt tjusar med sina uttrycksfulla och friskt sunda former. Frank Reale imiterar den medeltida kyrkokonsten i några väl utförda trärelieffer och statyetter, bland vilka han särskilt i "The Martyr" och "The Auction Block" på ett expressivt sätt fångat den rätta stämningen. Trygve Hammers skulpturer tilldraga sig även en välförtjänt uppmärksamhet genom de vackert mäjslade, rena linjerna i hans värk.

Museivaktmästaren var, då han hörde det var frågan om tidningsskriveri, ivrig i sina beskäftiga strävanden att visa Luis Hidalgo's små vaxfigurer, och om han fått råda, hade nog hela detta omnämnande handlat därom, men man måste hålla med honom om, att de äro små utsöktheter i sin genre och en vaxmotsvarighet till den numera avlidne Döderhultarns berömda trägubbar. Med "Jewish Couple" och "Flapper on snow" har han träffat ett par nutidstyper i helt enkelt briljanta karikatyrer.

Slutligen må nämnas de värk, som ega det största kuriositetsintrásset, nämligen de av den nyligen hit till landet anlände ryske artisten Dimitri V. Ismailovitch. Han tillbrakte sju år i Konstantinopel för att med sin pänsel fånga stadens typiska sevärdheter, gatuscener etc. på 400 tavlor. Av särskilt attraktionsvärde äro hans utförda kopieringar av fresker och mosaiker i den forna byzantinska kyrkan St. Saviour (Kahrie Djami) i Stambul. Kyrkan byggdes under 14:de århundradet och förvandlades av mohammedanerna till en moské, vid vilken tid en minaret tillbyggdes. De konstnärligt värdefulla väggprydnaderna vitrappades men braktes ånyo i dagen av en turkisk regent för 70 år sedan. Under sin sjuåriga vistelse i Konstantinopel kopierade denne ryske konstnär alla fresker och mosaiker i moskén i sitt nuvarande tillstånd och kopieringen är så till ytterlighet minutiös, att det påstås, att om något skulle hända mosaikerna i dag, de med hans målningar kunde bli absolut rekonstruerade. Ur historisk synpunkt och särskilt då konsthistorisk äro dessa målningar utomordentligt värdefulla. — Ismailovitch's stilleben, som även utställas, bilda med sin skarpa kolorit kontraster mot kyrkomålningarna, men båda kategorierna ha det petiga detaljarbetet gemensamt.

Ryssen måste frakta sina tavlor från Brooklynmuséet den 5 juli, då han antagit en inbjudan att utställa i London, och de övriga konstnärerna väntas rycka ut den 5 september eller så, varför ett besök på denna intrássanta exposition med det snaraste vore att tillråda för alla konstälskare såväl i Brooklyn som annorstädes.

C.-G. C.

Sjöfartsnytt. Svenska Amerika-linjens ångare "Drottningholm" avseglade från New York i fredags med 1,150 passagerare, till största delen turister. Ombord befann sig Vikings fotbollslag, sammansatt av 18 spelare under den välkände sportsmannen Gerhard Rooth's ledning. Fotbollslaget kommer att spela ett antal matcher i Skandinavien och återvänder till New York i augusti.

— Norska Amerika-linjens ångare "Stavangerfjord" avseglade från Brooklyn i tisdags med 750 passagerare, turister till Skandinavien och kontinenten. Ett stort antal av passagerarna komma att besöka Nordkap och Norges fjordar uti detta "Midnattssolens land".

— Norska Amerika-linjens ångare "Bergensfjord" avseglade från Bergen, Norge, den 24 juni med 281 passagerare, av vilka 113 ämna landstiga i Halifax, dit ångaren beräknas anlända den 1 juli. Den 3 väntas den inkomma till New York.

— I spårvagnen satt du och blundade hela tiden vi for hit. Varför gjorde du det?

— Jo, det plågar mig att se damer stå i en spårvagn.

I varje fall är Coolidges framställning av stjärnbanerets betydelse högst besynnerlig, så enkel den än är. Den tillfredsställer utan tvivel alla babbittar, icke minst de svensk-amerikanska, den kan ej annat än inspirera rotary-klubbarnas medlemmar, men den har ej mycket gemensamt med de revolutionära fädernas mening om saken. Ej häller är den korrekt eller sann, ty vore den det, funnes det i de 48 staterna icke någon, som hade anledning beklaga sig över ett dåligt yrke eller ett illa avlönat job, enär alla anställningar och alla yrken vore lika goda och lika lönande, i det de alla äro "de bästa".

—g.

En ide och en maning

ETT TUSEN NYA PRENUMERANTER PÅ TVÅ MÅNADER, OCH DESSUTOM EN VÄLBEHÖVLIG HANDRÄCKNING I KONTANTER.

Syftet med den prenumerantsamlartävlan och prässkampanj som utlysts och som nu bör vara i gång, är att samla minst 1,000 nya prenumeranter innan november månads utgång. MINST ett tusen!

Men det kan och bör bliva mer än ett tusen. Och nu kommer en av Arbetarens beprövade vänner med ett förslag, som avser att uppnå detta resultat på två månader. Om så sker, kan det kanske bli 2,000 nya innan november månads slut. Idén och förslaget innebär vidare att ett tusen av tidningens vänner skulle sända ett kontant bidrag till garantifonden, för att undanröja de ekonomiska svårigheter, som nu konfrontera vår tidning, samtidigt som prenumerantsiffran drives upp.

Förslagets bägge delar äro bra. En tidning som Arbetaren, som går sin egen väg, som alltid talar sanning och endast sanning, som förfäktar arbetarklassens intrássen och dessa intrássen allenast, och som icke mottager några som hälst subsidier från något håll, utan är för sin existens beroende av sina egna resurser och meriter och klassmedvetna arbetares understöd — en sådan tidning måste oundvikligen dragas med ekonomiska svårigheter under sådana förhållanden som dem, vilka nu råda i Svensk-Amerika. Ibland bli dessa svårigheter särskilt kännbara, och i en sådan situation befinna vi oss i detta nu. Den kan överkommas eller avhjälpas rätt snart t. ex. genom att ett betydande antal av våra läsare och vänner taga denna maning ad notam, och följa den. Och därigenom giva de oss även en värklig handräckning i arbetet att driva upp spridningen, det viktigaste av allt. Vi rekommendera därför planen på det varmaste. Förslaget, i form av ett brev till vår förbundssekreterare, följer här nedan. Använd (klipp ur) kupongen och sänd in den med namn på en ny prenumerant!

*

Bäste kamrat Forsberg!

Av de meddelanden, jag senaste tiden mottagit, framgår, att Arbetaren befinner sig i finansiella svårigheter. Vi synas stå inför en kris, och något måste göras och göras fort.

Min plan är denna: 1,000 av Arbetarens läsare insända omedelbart $5.00 samt namn och adress på en person, som icke förut är prenumerant på Arbetaren. Denne krediteras för ett års prenumeration ($2.50). De resterande $2.50 läggas till en fond — Garantifonden — att användas för Arbetarens löpande utgifter eller för att skaffa nya prenumeranter eller bådadera. Jag närsluter check å fem dollars för detta ändamål samt namn och adress på ny prenumerant.

Det är alltså 1,000 läsare av Arbetaren jag härmed uppmanar att göra denna lilla uppoffring för det enda tidningsorgan i Svensk-Amerika, som på ett intelligent sätt för vår talan. Jag är förvissad om, att det icke skall möta någon större svårighet för de flästa att komma ut med detta lilla belopp. Jag väntar, att de svensktalande partimedlemmarna mangrannt ansluta sig till denna plan och söka förmå sympatisörer att göra sammalunda.

Låt oss sätta tidsgränsen till två månader. Den 1 september skall sålunda Arbetaren ha 1,000 nya prenumeranter samt dessutom $2,500 i kassan, utom prenumerationsavgifterna. Låt detta bli vår närmaste uppgift. Om flere än 1,000 skulle vilja deltaga i denna plan, så finns det naturligen intet hinder därför. Jag är förvissad om, att minst sjuttiofem procent av läsekretsen äro i stånd att deltaga.

Låt oss genast gå till värket!

Med kamratlig hälsning

Nils F:son Brown.

Arbetaren,
45 Rose St.
New York, N. Y.

Härmed insändes $....... för en ny prenumerant på Arbetaren; för .... år.

Namn: (ny prenumerant) ....

Adress: ....

....

PRENUMERATIONSPRIS:

För helt år	$2.50
För halvt år	$1.25
För fjärdedels år	$0.75
Till utlandet samt Canada	
Helt år	$3.00

Avgiften insänd av:

Namn: ....

Adress: ....

MUSIK

"De Svenskes" avskedskonsert före återresan till Sverige hålles i Carnegie Hall onsdagen den 13 juli, kl. 8 e. m., såsom annonsen utvisar. Denna förnämliga manskör, om vilken en av våra medarbetare på annat ställe i detta nummer citerar ett amerikanskt utlåtande efter "De Svenskes" konsert i Minneapolis, kommer att giva ett alldeles nytt program vid detta andra och sista besök i New York, så det är alla skäl i att även de, som bevistade den förra konserten härstädes, åhöra programmet den 13 juli.

Kören har firat värkliga triumfer överallt där den konserterat under sin tur, som gått ända till Stilla Havskusten. Sista konserten i New York bör och kommer säkerligen att givas för fullt hus. Köp biljetter i tid.

"Goldman Band's" avgiftsfria utekonserter givas nu den fjärde veckan på Central Park's musikestrad och på New York University's campus. Programmen innefatta en väl vald samling, omväxlande kompositioner. Den senare halva avdelningen i torsdagens program, som utföres vid universitetet, egnas Gilbert- och Sullivanoperetter, under det att den första delen av fredagens program i Central Park upptar värk av Beethoven. Olikartade kompositioner bilda programmen för lördagen (vid universitetet), liksom på söndag i Central Park. Solist sista halvveckan är kornettisten Del Staigers, som uppträder torsdag, fredag och söndag, samt George J. Carey, vilken trakterar xylofon under lördagskonserten.

En gratisföreställning av operan "Aida" i det fria blir den första av en serie dylika operaföreställningar, som komma att givas denna sommar i Starlight Park Stadium med början den 7 juli. Rollistan upptar Alma Dormagen som Aida, Martha Melis som Amneris, Salvatore Sciaretti som Rhadames, Giuseppe Maero som Amonosro, E. Palazzi som Ramfis, L. Dalle Molli som kungen, Maud Webber som prästinnan och P. Calvini som budbäraren.

TEATER

Mark Strand ger spelveckan, som började i lördags, filmen "Broadway Nights" med Lois Wilson och Sam Hardy och ett musikprogram med kapellet Waring's Pennsylvanians, vari Fred Waring är dirigent och Tom Waring solist. Dessutom upptar programmet även symfonikonsert av Strand-orkestern, violinsolo, kvinnlig sopransång och balettdans.

Rivoli Theatre, Broadway vid 49:e gatan, framför med början om lördag för första gången till populära biljettpriser den mångfaldiga gånger filmade romanen av Alexander Dumas "Kameliadamen", varav även en lyckad svensk inspelning gjorts. Den senaste filmupplagan av "Camille" har regisserats av Fred Niblo med Norma Talmadge, vars tolkning av titelrollen betecknats som "alla tiders främsta filmskapelse". Alec B. Francis och Harvey Clark inneha även framskjutna roller.

På Roxy-teatern bjudes denna vecka på en film kallad "Moon of Israel" samt dessutom ett omväxlande program av annat slag, med musik, balettföreställning etc.

HOWELL SJUNGER UT.

Om förhållandena i Egypten.

Dr. Morton Howell, den avgående amerikanska ministern i Egypten, blev den 4 juni föremål för en hyllning av egyptiska vänner. Han höll därvid ett anförande, som väckte betydlig sensation i Cairo och betraktas som kritik över den britiska politiken i Egypten. I en intervju i en arabisk tidning har dr. Howell gjort liknande uttalanden.

Mr. Howell uttryckte särskilt sin belåtenhet med den behandling, han erhållit och den behandling, som kommit utlänningar till del under de åtta år, han varit i Egypten, och han försäkrade, att det icke är sannt, att egypterna icke tycka om utlänningar, eller att utlänningars intrássen någonsin svävat i fara i Egypten.

"Jag har icke sett någon fientlighet mot utlänningar", sade han. "Tvärtom har jag alltid sett, att de blivit artigt behandlade. Och detta är icke uteslutande min mening, utan tusentals amerikaners, som besökt detta land".

Enligt britter i Cairo stå dr. Howells ord i bestämd motsättning till den förklaring, den britiske utrikesministern härom dagen lämnade i underhuset i anledning av, att britiska krigsfartyg sänts till Egypten. Han sade nämligen, att en sådan åtgärd var nödvändig för att skydda utländska intrássen och utlänningar. Han fruktade, att man kunde förlora kontrollen över lättrörda egyptiska folkmassor.

Mr. Howell prisade varmt deputeradekammarens sammansättning och uppförande. Han förklarade, att den bestod av en underbar samling kvalificerade män, vilka ord strida mot den britiska uppfattningen i Cairo. Mr. Howells karaktäristik av f. d. premiärminister Zaghloul — "han har vid alla tillfällen visat sig vara en stor patriot, uppriktig och intelligent och i hög grad utrustad med förmåga och viljekraft, vilket gör honom till en stor statsman" — anses strida mot den britiska regeringens handlingssätt förra året, då den motsatte sig, att Zaghloul blev statsminister, och den britiska regeringens hållning före 1924, då den två gånger drev denne egyptiske patriot i landsflykt. Samma år beskrev även den britiska noten efter mordet på den britiske sirdar regeringens hållning på ett helt annat sätt, än Mr. Howell nu gjort.

(S. A. P.)

NY FORD-BIL.

Ford-fabrikerna i Detroit, Mich., upphörde nyligen med att tillvärka den gamla typen automobiler, av vilka 15 millioner tillvärkats. Den 1 juli utsläpper Ford i marknaden en ny typ, som är bättre samt blir dyrare än de vanliga Ford-automobilerna.

POSTINKOMSTERNA STIGA.

Enligt en genomsnittsberäkning från femtio olika städer ha postvärkets inkomster under maj månad stigit med 2,72 procent. Hela summan belöpte sig till $29,322,918.04. Jämförelsen gjordes mellan maj månad i år och förlidet år.

SPRID ARBETAREN!

Från arbetsfältet

[Förbundsavdelningar och deras korrespondenter erinras om att meddelanden från arbetsfältet böra, som regel, vara oss tillhanda på måndagsmorgonen. Endast i undantagsfall kunna vi bereda plats för notiser som inkomma på tisdagen, och då endast för sådana, som äro red. tillhanda kl. 8 på morgonen.]

New York, N. Y.

Avd. New York hade ordinarie möte förliden torsdagskväll i Vasa Castle Hall. Åtskilliga frågor behandlades och val av styrelse för nästa halvår företogs. Ombud till konferensen den 10 juli valdes. Nästa möte hålles den 14 juli.

— Agitera för stor tillslutning vid vår första utflykt till Edenwald den 27 juli.

Sekr.

Cleveland, Ohio.

Ett allmänt partimöte under S. L. P. propagandakomités auspicier kommer att hållas i Trainmen's Hall, W. 9th St. och Superior Ave., onsdagen den 13 juli, precis kl. 8 e. m. Alla medlemmar av de ungerska, bulgariska samt sydslaviska förbunden och medlemmar av partisektionen måste bevista dessa möten för att se, vilken framgång vi ha haft med det aktivitetsprogram, som planerats av propagandakomitén.

Komitén.

PRIVATEGANDERÄTTEN.

(Forts. fr. sid. 1.)

vidare, att privategenderätten till landet ovillkorligen medför livegenskap eller slaveri i en eller annan form för människor, som själva äro utan land, och att därför sådan egenderätt ej kan tolereras. För att giva människorna lika frihet och tillfällen att lyckas i livet, måste landet göras till samhällets, till hela folkets gemensamma egendom. Det är vad Spencer säger.

Det var ju också ganska naturligt att bourgeoisins store profet skulle ha lättare för att inse det onaturliga och orättfärdiga i privategenderätten till landet än privategenderätten till de i kapitalistklassens händer varande produktionsmedlen. På hans tid egde omkring 500 personer en femtedel av hela England och Wales, och cirka 7,000 personer av en befolkning på 30,000,000 egde fyra femtedelar av Storbritannien och Irland. 12 personer egde mer än 1,000,000 acres. I Skottland egde en enda man ej mindre än 1,326,000 acres; 12 man egde 4,339,72 acres, eller omkring en fjärdedel; ett tusen sjuhundra man egde nio tiondedelar av Skottland. Och två tredjedelar av Irland egdes av 1,942 män.

Mot denna mäktiga landaristokrati hade den engelska bourgeoisin att kämpa om speciella privilegier och den politiska och ekonomiska makten.

Det var på sin tid sannt, som en historiker anmärker, att den klass, som eger landet, kontrollerar även politiken och utgör landets härskande klass. Men nu för tiden är det i alla "civiliserade" länder det industriella och kommersiella kapitalet, som utgör den förnämsta ekonomiska och politiska faktorn och faktiskt regerar och dominerar i respektive kapitalistländer.

John Stuart Mill säger, att landet i alla länder med rätta tillhör folket. Och Laveleye, ekonomen, framhåller att den allmänna principen bland juristerna går ut på att rekommendera den universella sedvanan bland primitiva folk och nationer, som påbjöd att jorden skulle vara stammens gemensamma egendom. Och statsmannen Gladstone sade år 1889, att när den brittiska nationen finner att landet bör nationaliseras så eger den fullkomlig rättighet att socialisera det. Till och med den store lagmannen William Blackstone håller före, att intet absolut egandeskap av landet erkännes; alla landegare äro endast arrendatorer.

Så mycket för den "heliga" och "eviga" eganderätten till landet. Den är, som vi ha sett, varken helig eller evig. Och folket begår ej ens i stora borgerliga auktoriteters ögon något hälgerån när det gör landet till allas gemensamma egendom.

Men med de produktionsmedel, som kapitalisterna ega och kontrollera förhåller det sig annorlunda. De äro i den härskande kapitalistklassens ögon det allra heligaste på vår jord! Att göra dem till folkets gemensamma egendom är onaturligt, brottsligt, samhällsvådligt, omoraliskt och stridande mot både gudomliga och mänskliga lagar.

Ändock äro dessa för folkets frihet, oberoende och välfärd nödvändiga medel i ett fåtals ego. Och det står i detta fåtals makt att när som hälst kasta millioner arbetare på gatan och slå dem med eländets och hungersnödens piska.

Frihet, oberoende och allmänt välstånd för arbetarna är och förblir en omöjlighet så länge detta så onaturligt och kriminellt vordna system existerar. Löneslaveri och elände äro oundvikliga. Arbetarna måste genom revolutionär industriell och politisk aktion störta kapitalismen och därmed göra slut på hela klassamhället genom att göra alla produktionsmedel, både land, fabriker, värkstäder, gruvor och järnvägar m. m. till hela folkets egendom.

Henning Carlson.

TYSKARNA RATA LIMBURGEROSTEN.

Limburgerosten är inte längre populär i det demokratiska Tyskland, enligt vad medlemmar av den tyska riksdagens agrikulturkomité inhämtat från framstående osttillverkare. Limburgerosten, som en gång var den förnämsta delikatessen för bierhallarnas trogna stamkunder, har fullständigt förlorat sin roll och är nu en apoteksvara på marknaden.

"Den allmänna smaken har förändrats", sade en expert, "vi försöka nu att på efterkrigsmassan tillmötesgå det att göra fetthaltiga hårda och mjuka ostsorter på franskt vis". Jordbruksministern tillade, att det ekonomiska tillståndet också förorsakat förändringen i den allmänna smaken; efter kriget var det ett sådant begär efter fett, att de fetare ostsorterna föredrogos.

Prässkampanj och tävlan

1,000 NYA PRENUMERANTER PÅ ARBETAREN UNDER TIDEN 20 JUNI—20 NOV. I ÅR.

Detta är ett mål, som förbundets medlemmar och andra böra vinnlägga sig om att uppnå, genom systematiskt arbete. — Det KAN åstadkommas utan svårighet. — Till arbete låtom oss gå!

Förbundsstyrelsens Värkställande Utskott har utlyst en prässkampanj och prenumerationstävlan för ARBETAREN. Tävlingen tog sin början den 20 juni och pågår till den 20 november i år. Tidningens alla läsare såväl som förbundets medlemmar och sympatisörer inbjudas att deltaga i tävlan, vars närmaste mål är att inom den utsatta tiden öka tidningens prenumerantantal med 1,000 — ett tusen — nya prenumeranter.

Tävlan försiggår efter följande regler:

Tävlan tog sin början den 20 juni och pågår till den 20 nov. 1927.

Ett pris utdelas till den person som under denna tid insänder högsta antalet förskottsbetalda prenumerationer.

Priset består av 10 dollars värde av litteratur efter vinnarens fria val ur Labor News, Skandinaviska Socialistiska Arbetareförbundets förlags eller Bonnier Publishing House kataloger och till gällande katalogspris.

Den enskilde person som uppnår högsta poängantalet i denna tävlan tilldelas detta pris. Prenumeration på helt år räknas som hel poäng, ett halvt års prenumeration som halv poäng o. s. v.

Om flere deltagare bli lika berättigade till detta pris, utdelas sådana priser till alla likställda.

VEM SKALL BLI VINNAREN? Vem skall nå högst i ARBETARENS prässkampanj 1927? Låt tävlan resultera i att dess ändamål: 1,000 nya prenumeranter innan den 20 nov. i år, inte bara uppnås utan överträffas.

Fram för S. L. P. präss! Fram för ARBETAREN!

Förbundsstyrelsens Värkställande Utskott.

Nya prenumeranter

Prässkampanjen bör nu komma i gång på allvar. — Början är gjord, låt ej fortsättningen utebliva!

E. Mathison, Chicago, Ill.	5
O. Lindberg, Greater New York	4
T. Anderson, Chicago, Ill.	2
May Anderson, Chicago, Ill.	2
G. Lonnstrom, Laramie, Wyo.	2
N. F. Brown, Minneapolis, Minn.	1
Gerda Carm, Chicago, Ill.	1
Ben Hanson, San Francisco, Cal.	1
Ernst Johanson, E. Chicago, Ind.	1
Ivan Nelson, Akron, Ohio	1
H. Tengberg, Boston, Mass.	1
P. Westerberg, Chicago, Ill.	1
Direkt insänd	1
Summa	24

Ovanstående rapport, en veckas resultat, är icke så illa. Den kunde naturligtvis vara bättre men är likväl lovande därför att den upptager rätt många namn på prenumerantsamlare. Sätt i gång lite överallt, så bli namnen på dessa rapporter allt flere och flere! På så sätt gå vi snart framåt för full fart.

CHICAGO, ILL.

Befullmäktigad huvudagent för Arbetaren i Chicago är Nils C. Gustafson, 7736 Vernon Ave. Telefon: Vinn 4265. När ni flyttar bör ni till honom per telefon eller skriftligen ändra eder adress. För alla affärer med eller meddelanden för tidningen, sätt er i förbindelse med huvudagenten.

Svenskarnas dag i Chicago. Den av distriktets svenska godtemplare i Goodtemplar Park i Geneva den 19 dennes firade "Svenskarnas dag" fick ett i alla hänseenden lyckat förlopp. Vädret såg visserligen inte så lovande ut på morgonen, men längre fram på förmiddagen klarnade det upp och solen spred en värklig sommarvärme. Framåt kvällen mulnade det dock till igen och övergick så småningom till häftigt rägn, men vid den tiden hade största delen av publiken redan rest hem.

Programmet inleddes med ett fästtåg genom parken ut till majstången, där de svenska, amerikanska och godtemplarordens flaggor hissades. Nordstjärnans I. O. G. T.-musikkår och godtemplarkören från Rockford svarade för musik och sång. Välkomsttal hölls av arrangeringskomiténs ordförande Edwin Melin.

Det egentliga fästprogrammet började vid halv två-tiden och inleddes av nämnda orkester, vars medlemmar nu för första gången uppträdde uniformerade och anförda av Gust. Isacson. Som programledare tjänstgjorde Edwin Melin. Härefter avsjöng Rockfords utmärkta godtemplarkör under Einar Persons ledning fyra livligt applåderade sångnummer. Folkdanslaget National utförde tämne vackra folkdanser, Schottis, Väva vadmal och Oxdans. Härvid var som vanligt Birger Reberg ledare.

Som presenterades dagens fästtalare, den bekante fredsivraren red. Albert Wickman, "den vite generalen". Ämnet för hans tal var "Världsfred" och inledningsvis berörde han världskrigets fruktansvärda värkningar med dess 12 millioner direkta och indirekta soldatoffer, som fått släppa livet till. Och ändock rusta vederbörande för ett nytt krig, ehuru huvudmassan av folken bestämt är emot ett dylikt. Tiden är inne för att mellanfolkliga tvister avgöras inför domstol, menade talaren. "Låt oss göra denna period till världsfredens period i stället för världskrigets period". Sverige har under det senaste seklet gjort sig ett namn som fredsälskande nation och Einar fr. främst beträffande fredssträvandena, ehuru en del aktivister tro, att Sverige genom rustningar skulle kunna värna sig vid t. ex. ett eventuellt anfall från Ryssland med dess 160 millioners befolkning. Stormakterna komme ej häller, om ett nytt krig utbryter, att tolerera de besvärande små nationernas neutralitet.

Talet följdes av att musiken spelade "Marseljäsen", ävensom av tre sångnummer av Orionkvartetten. Även fru Wickman höll ett kort anförande. En ny grupp nationaldanser samt musik- och sångnummer utfördes till sist.

På parkens idrottsplan spelades senare under eftermiddagen en fotbollsmatch mellan Stures första lag och ett kombinationslag från Rockford, varvid Sture segrade med 3—1; (första halvtid: 0—1.)

Vid fästen försåldes på sedvanligt sätt flere värdefulla artiklar, bl. a. en "Auburn" bil, som nu eges av John Anderson i St. Charles, Ill.

Svenskarnas dag har aldrig tillförne lockat så stor publik, hela den östra delen av parken var alldeles full av automobiler och stora folkmassor befordrades till fästplatsen med den elektriska järnvägen, så de komiterade äro värkligen att lyckönska för sina välordnade arrangemang.

Förhöjda brödpriser framkalla våldsamma protester. De judiska bagarna i Chicago ha nyligen höjt brödpriserna från 20 till 30 cents, vilket härom dagen hade till följd, att ett par tusen judiska husmödrar i Labor Lyceum vid Ogden och Kedzie Sts. anordnat ett protestmöte, varefter ett tusental kvinnor utplacerades som vakter vid de sålunda bojkottade bagarnas dörrar. Tre kvinnor och två män häktades av polisen, då de hindrat kunder från att handla i brödbutikerna, men frigåvos emellertid därpå mot villkorlig dom. Oroligheterna började redan, då ryktet om prisförhöjningen begynte sprida sig.

GYNNA ARBETARENS ANNONSÖRER!

Skand. Socialistiska Arbetareförbundet.

Förbundsexpeditionens adress är: C. A. Forsberg, P. O. Box 841, City Hall Station, New York, N. Y.

FÖRBUNDSSTYRELSEN

New Yorks distrikt:
Alfred Johnson, R. F. D. 1, Maple Hill, Box 76, New Britain, Conn.
E. Kellman, 415 W. 145th St., New York City.
Bostons distrikt:
Carl I. Weeks, 28 Rumford Ave., Waltham, Mass.
A. Sortell, 79 Highland St., Boston 19, Mass.
Chicagos distrikt:
L. Knutson, 846 Clark St., Akron, Ohio.
N. C. Gustafson, 7736 Vernon Ave., Chicago, Ill.

AGITATIONSHÄRDARNA

NEW YORKS DISTRIKT: Sekreterare Martin Johnson, 1586 W. 9th St., Brooklyn, N. Y.
BOSTONS DISTRIKT: Sekreterare Otto Nelson 56 Lexington St., Watertown, Mass.
CHICAGO DISTRIKT: Sekreterare Eric Falk, 5944 o. Halsted St., Chicago, Ill.

CHICAGO, ILL.

AVD. GNISTAN, S. S. A. F., Pullman, möter tills vidare 3:dje lördagen i månaden kl. 8 e. m. i Central Union Hall, 11411 Michigan Ave. Organisör: P. Westerberg, 7216 Evans Ave. Sekr.: Ivar Johnson, 6006 Green St. Tidningsagenter: P. Westerberg, 7216 Evans Ave., Carl Mellroth, 34 E. 111th St., och David Bergström, 7936 Vernon Ave.

AVD. LAKE VIEW, S. S. A. F., möter tillsvidare 2:dra måndagen i månaden, kl. 8 e. m. å Viking Annex, hörnet av School St. och Sheffield Ave. Org.: T. Anderson, 4814 Hutchinson St., Apt. C. I. Sekr.: S. Gustavson, 870 Buckingham Pl. Agent för Arbetaren: May Anderson, 4814 Hutchinson St., Apt. I. C.

AVD. FRAMTIDEN möter tills vidare 1:sta onsdagen i månaden i Pusey Hall, 901 E. 75th St., kl. 8 e. m. Sekr.: Erik Falk, 5944 So. Halsted St. Tidningsagent: N. C. Gustafson, 7736 Vernon Ave.

NEW YORK CITY, N. Y.

AVD. NEW YORK möter andra och fjärde torsdagen i varje månad, kl. 8 e. m., i Vasa Castle Hall, 149th St. och Walton Ave., Bronx. Organisör: Gust. Erickson, 415 W. 145th St., New York City. Agent för Arbetaren: Eric Johnson, 2467 Howland St., c.o. Sehlie, Astoria, L. I., N. Y.

NEWARK, N. J.

AVD. NEWARK möter 1:sta fredagen kl. 8 e. m. och 3:dje söndagen kl. 10 f. m. i månaden i Essex Hall, cor. Bank och Rutger Sts. Sekr.: A. Corlin, 14 Bragaw Ave. Agent för Arbetaren: C. A. Carlson, 347 Ridgewood Ave.

MONTCLAIR, N. J.

AVD. MONTCLAIR, S. S. A. F., möter 3:dje onsdagen i månaden kl. 7.30 e. m., å 14 W. Ackerman St., Bloomfield, N. J. Org.: J. Oberg, 15 W. Ackerman St., Bloomfield, N. J. Agent för Arbetaren: Hans Forsberg, 16 Union St., Montclair, N. J.

WARREN, PA.

SKAND. SOCIALISTKLUBBEN möter 1:sta och 3:dje onsdagen i varje månad, kl. 8 e. m. å Parker St. Sekr. A. T. Olsson, 111 So. Pine St. Agent för Arbetaren: G. Berglund, 6 Parker St., Warren, Pa.

BOSTON, MASS.

AVD. BOSTON möter 2:dra och 4:de fredagen i månaden kl. 8 e. m. i S. L. P. högkvarter, 456 Tremont St., hörnet av Compton St., Boston. Diskussion vid varje möte. Sekr.: Otto Johnson, 47 Woodlawn St., Everett, Mass. Agent för Arbetaren: H. Tengberg, Ireson Ct., Melrose.

LYNN, MASS.

SKAND. SOCIALISTKLUBBEN möter tills vidare i kamraters hem. För närmare upplysningar, tillskriv: Sekr., H. Monthen, 149 Hamilton Ave., Lynn. Agent för Arbetaren: A. G. Bloom, 16 Clayton Ave., East Saugus, Mass.

QUINCY, MASS.

AVD. QUINCY möter tills vidare i kamraters hem. För vidare upplysningar tillskriv Sekr., Aug. Bergstedt, 139 Whitwell St., Quincy. Agent för Arbetaren, John Nelson, 55 Mt. Ararat Rd.

WALTHAM, MASS.

AVD. PROLETÄREN AV S. S. A. F. möter 2:dra och 4:de tisdagen, kl. 8 e. m. i Kingsbury Hall, 156 Moody St. Org.: C. I. Weeks, 28 Rumford Ave. Agent för Arbetaren: Sven Johnson, 237 Robbins St.

HARTFORD, CONN.

AVD. HARTFORD, S. S. A. F., möter en gång i månaden i kamraters hem. Org.: Hj. Axelson, 25 Seymour Ave., W. Hartford. Sekr.: B. Hanson, 20 Saymour Ave. Agent för Arbetaren: Fritz Gustafson, 120 Harbison Ave.

NEW BRITAIN, CONN.

AVD. NEW BRITAIN. För närmare upplysningar tillskriv A. Johnson, R. F. D. 1, New Britain, Conn.

NEW HAVEN, CONN.

AVD. NEW HAVEN har ordinarie möten 4:de fredagen hvarje månad, kl. 8 e. m. i Svenska föreningshuset, 19 Elm St. (rear). Sekr.: C. Blomberg, 833 Washington Ave., West Haven, Conn. Agent för Arbetaren: John Person, Foxon Rd., East Haven, Conn.

YOUNGSTOWN, OHIO.

AVD. YOUNGSTOWN möter varje fredagskväll kl. 8 å S. L. P. högkvarter, 231 Federal St., Room 14. Sekreterare: H. Lindquist, 391 Warren Ave. Agent för Arbetaren: P. Anderson, 1706 Oak St., Youngstown, Ohio.

AKRON, OHIO.

AVD. AKRON, S. S. A. F., håller ordinarie affärsmöte 2:dra onsdagen i månaden, kl. 7.30 e. m. och 4:de söndagen, kl. 10 f. m. Organisör: L. Knutson, 846 Clark St. Tidningsagent: I. Nelson, 170 N. Portage Path, Akron, O.

MINNEAPOLIS, MINN.

AVD. MINNEAPOLIS möter tillsvidare i kamraters hem. Tidningsagent: Carl Danelius, 33104—44th Ave., So.

En diktare

AV ASTRID FORSBERG.

Det var en gång en diktare, som själv visste så säkert, att han var en värklig diktare, därtill född, ty han egde sång i hjärtat och helig eld i själen. Redan, då han var ett litet barn, kände han sången i sitt hjärta och längtan efter att kunna ge den ord och form, så att far och mor och alla andra människor kunde få lära känna den.

— Stanna du hemma; hugg ved och hjälp din gamle far att sköta torpet. Inte är det något att bli värsskrivare. Det kan man säkert inte leva av.

Med tungt hjärta måste den unge diktaren foga sig i faderns vilja och stanna hemma för att hugga ved, köra gödsel eller förbruka gudslånga dagen till andra lika triviala sysselsättningar. Detta var ett hårt öde för en ung diktare. Sorg och vild längtan kom in i hans sång. Och till slut blev stugan den unge diktaren för trång, och han förmådde inte längre bära sin lott. En natt, då far och mor sovo det goda samvetets sömn i den gamla sängen bakom sparlakansförhängena, packade den unge diktaren sin ränsel, tog sparslanten i fickan och vandringsstaven i hand.

— Farväl far, farväl mor, farväl du trånga stuga, farväl för alltid du hårda vardagsmöda, viskade han så tyst, så tyst för att icke väcka föräldrarna.

— Nu går jag ut i världen för att bli en stor och berömd diktare, tillade han litet högre och med jubel i rösten, då han stod ute på gårdsplanen.

Så begav han sig då ut i världen. Först kom han till en folkhögskola, där han fick lära sig litet av varje. Skriva dikter fick han ändå inte lära sig. Han fick bara läsa dikter, som öppnade porten till härlighetens rike för honom. Den unge diktaren blev så liten och eländig inför de stora mästarna, att han nära nog höll på att glömma bort sin egen kallelse. Dock flammade det till inom honom igen och började sjunga finare och intensivare än någonsin tillförne. Då kände han riktigt, att han var född till diktare, och så började han skriva ner sina dikter, som så länge levat i hjärtat och bara väntat på att få kläda sig anständigt i ord och form för att kunna uppträda ute i världen. Han visade sina lärare förstlingsdikterna, som hade lånat ord och meter ur Tegnér och Geijer, Karlfeldt och Fröding. Men diktarens lärare skakade bara sina huvud och sade:

— Sådant där kan ju var man roa sig med, men det är inte allom givet att bli en diktare av guds nåde.

Då gick den unge diktaren upp på sitt rum och grät som en besviken flicka, därför att han inte fick förståelse, där han mäst väntat sådan. Så mycket kände han sig då själv, att han visste, att han var en diktare av guds nåde, ty han egde ju elden och sången, han kunde bara inte kläda dem i ord.

Från folkhögskolan vandrade diktaren till den stora staden, där han fick plats som biträde i en handelsbod. Det var inte mycket roligare för en ung diktare att stå bakom disken och sälja sill och salt än att hugga ved därhemma i vedboden. Men diktaren tröstade sig med, att han måste utstå dessa tillfälliga mödor för att kunna leva, medan han väntade på sin lycka och berömmelse. Om kvällarna och nätterna satt han uppe på sin vindskammare och skrev och plitade för att få sin diktning in i den lämpliga formen.

Då dikterna voro färdiga, ansade och renskrivna, och han deklamerat dem många gånger för sig själv, lade han in dem i kuvert och sände dem till tidningar eller tidskrifter, som bruka gynna unga diktare. I allmänhet hamnade de arma dikterna i redaktionernas papperskorgar, eftersom diktaren inte hade råd att sända dubbelt porto. Han sökte med feberaktig iver efter sin signatur i tidningarnas "brevlådor". Men att finna, det han sökte, kändes som att sticka sig på vassa, vassa nålar eller få hela hinkar av iskallt vatten över sig. Hade inte den unge diversehandelsexpediten så alldeles säkert vetat, att han var född till diktare och måste följa sin kallelse, om vägen än gick genom de vidrigaste motgångar, då hade han naturligtvis slutat upp att klottra ned sina dikter på vita pappersark för att sedan låta dem ömkligen omkomma i redaktörernas papperskorgar. Han hade lärt sig, att det skulle vara form och rytm och granna, klangfulla ord i dikter, värda trycksvärtan. Och den unge diktaren hade även lärt sig värsfötter och meter och en hel massa vackra, klangfulla ord, så nog kunde han diktartekniken. Men det var värkligen märkvärdigt! Så snart han använde de vackra orden, de utmärkta rimmen, den felfria metern, då blev det inte hans egna sånger, det som sjöng och diktade i hans själ och hjärta om människorna, naturen, kärleken och allt annat i livet. Hämtade han däremot dikten direkt ur sitt hjärta och sin tanke och fäste den utan förklädnad på papperet, så blev det små enfaldiga satser och vanliga vardagsord, sammanfogade utan rim eller rytm, en så underlig röra, att den rakt inte dugde för trycksvärta och vit, fin tidningsspalt.

En dag gick den unge diktaren utmed kajen, där de många båtarna lågo. Han gick i dystra tankar, och hans hjärta sjöng helt svagt och ohörbart om det gåtfulla, sorgliga livet och om diktarens tragiska lott men högt och skrälligt om doftande biffstek och varm potatis. Diktaren var nu ett arbetslöst, f. d. handelsbiträde. Han var trådsliten och förfärligt hungrig, där han gick och vankade av och an på kajen.

Då han på morgonen hade smitit ut genom värdinnans tomma kök, hade han stuckit ner handen i ett fat, som stod på diskbänken, och tagit näven full av potatisskal, vilka han sökt dämpa sin hunger med. Han gick och tuggade, då han mötte värdinnan i trappan, och hon gav honom en misstänksam, elak blick ur sina stickande, gröna ögon. Hon var ingen häxa, men hon var fattig, och hennes hyresgäst var arbetslös och skyldig för en månads hyra. Den stickande blicken brände diktaren, och potatisskalen kväljde honom. Han visste rakt inte vad han skulle ta sig till. Få sig arbete? Nej, han orkade inte. Och han var alltjämt diktaren, som åtrådde trycksvärta för sina hjärtebarn.

För omkring tre veckor sedan hade det underbara dock hänt. Utgivaren av den lilla veckotidningen "Nya fanor" hade tagit en av hans dikter. Det var riktigt diktarens eget, detta, som nu stod med svarta, tryckta bokstäver på vitt papper längst nere i hörnet på tredje sidan av "Nya Fanor" n:r 47. "Solen och jaget. Prosadikt av J. P." stod det som rubrik, sedan kommo några enkla, anspråkslösa meningar, som till innehållet voro tillräckligt obegripliga för vanliga dödliga. Men diktaren själv begrep ju varje ord och varje mening i sin dikt, ty han hade så länge burit den inom sig. Den tryckta dikten blev honom till glädje och smärta på samma gång. Trycksvärtan och det vita papperet förhäxade honom. Nu kände han sig säkrare än någonsin om, att han måste sända sina dikter ut i världen, och att han till sist skulle nå människorna med dem, vinna förstående och entusiastiska läsare. Men på samma gång kände han, att vägen mot stjärnorna var så full av olyckor, motgångar och missräkningar, att den berövade honom halva diktarglöden.

Dock, ödet är stundom barmhärtigt. Diktaren slapp vandra sin via dolorosa mot stjärnorna, och hans diktarlott blev lycklig. Hans eget öde kom och klappade honom på axeln, då han vandrade sjuk av hunger och förtvivlan fram och åter på kajen.

— Hej, misstar jag mig inte, så är det gamle kamraten Jonas Pettersson från Vågabergs folkhögskola, sade en käck, manlig stämma.

Diktaren vände sig om och stod ansikte mot ansikte med Kalle Andersson, rumskamraten från folkhögskolan. Ty det var han, som var ödets ombudsman, sänd till den stackars diktarens räddning, utan att han själv visste om det. Kalle Andersson hade nyss stigit i land från en vedskuta och bjöd sin gamle kamrat på ett härligt mål mat. Sedan sade han, välment och uppriktigt fastän inte så fint, till sin kamrat:

— Ge du fan i de där diktargrillerna och följ mig på vedskutan. Det är ett härligt liv må du tro! Nu är det ju vinter snart, men följer du med, så kan jag nog skaffa dig arbete i skogen.

Och diktaren följde sin kamrat, underligt uppmjukad och medgörlig. Under det de två lastade veden från skutan förändrades diktarens hela framtidsöde. Det hände diktaren något så märkvärdigt och ändå så enkelt, något som endast en värklig diktarsjäl kan uppleva. Diktaren kände plötsligt, att den brusande sången, den odödliga elden i hans själ togo form och uttryck just i det arbete, han med sina armar utförde. Dikten flöt in i arbetet och arbetet gav nu dikt, så att arbete och dikt till slut blevo ett. Och för första gången i sitt liv kände diktaren den värkliga arbetsglädjen.

Då vintern kom, fick diktaren hugga ved i de stora skogarna, där sträng kyla och vita, mjuka drivor dämpa allt liv och alla ljud. Han frös och slet ont, men hans arbetsdag var ändå lycklig. Hans sång ljöd i yxans klang mot furustammarna och kom i jämna, trotsiga rytmer genom det vassa barkjärnets egg, då de stolta, gamla skogsjättarna blevo avklädda sin mörka skrud. Nu hade diktaren äntligen fått sin förstående publik, en publik, som han behärskade med dikten i arbetet. Naturen och de döda tingen togo emot hans dikt och gav honom ny inspiration, arbetskamraterna smittades av hans friska glädje utan aning eller förstånd om, att det egentligen var en diktares sång, de fingo del av.

Den ljusa, livgivande våren kom. Då vandrade

Sagan om ungdomen

Den som läser böcker vet att den sorgfria barndomen och den lyckliga ungdomen är den ljuvaste tiden i en människas liv. Han vet att i barndomen drager älskande föräldrar vård om de små, torkar deras tårar och leder deras första stapplande steg. Den förflyter i lek och ras, och avlöses av ungdomen, denna ungdom, då våren är mer blå och solen strålar mer klart än sedan i livet. Då hägrar livet framför en, rikt av oanade möjligheter. Man får sig en kärlek eller kanske fler och tänker föga på den väntande mandomens mödor och sorger.

Inga sorger än
i våra sinnen bo,
hoppet är vår vän,
och vi dess löften tro.

Ja, det fanns nog tider, när dessa ord ur studentsången gällde all ungdom. Det fanns nog en tid, då barndomen och ungdomen var sorgfri och lycklig för alla. Detta var hantverkets, småmästarnas tid. Detta var den tid, när ännu ingen arbetslöshet fanns, när varje gesäll hade utsikt att bli mästare, när en kaka bröd fanns för var och en. Sagan sanning var en gång.

Men hur oväkligt avläget förefaller ej den tiden för flerparten av vår tids ungdom!

Det finns nog ännu de, som framleva sin barndom och ungdom i bekymmerslöst glam, vårdade av ömma mödershänder. Det finns nog ännu de som ha tid och ro att se hur himlen blånar och hur solen strålar i ungdomsåren. Det finns nog ännu de som då se livet öppna oändliga ljusperspektiv framför sig. Som ur ett ymnighetshorn strömma intrycken och stämningarna över dem. Och var det kanske blott tungsinnet eller melankolin, som de vunno av sin ungdom, de ha dock tid att egna sig åt sina känslor, att släppa ut ädelstenar av t. o. m. den kantiga, matta, dystra mjältsjukan, som deras tomma liv skänkte dem.

Men hur är det med barn mäst? Hur är det med de arbetande klassernas barn?

Den ömma föräldravården — vem skulle bestå den, när modern får gå med fadern på fabriken eller tvingas vara hjälpgumma i "bättre" hus för att bidraga till hushållets inkomster? Och kan det bli mycket barnaglädje av i bakgårdskyffet med inneboendesystemets trängsel och otrevnad? Hur mycket av barnets spirudlande livskraft är det inte som går förlorad, när gatan är enda lekstugan!

Och när arbetarbarnet kommer ur skolan, som han vanligen måste avbryta i förtid, även då håg och fallenhet predestinerat honom till läskarl, då kastas det genast ut i förvärvsarbetet, i kampen för tillvaron. Himmelns blånad och solens glans har inte han tid att se annat än under korta söndagsminuter.

Och hoppet, denna ungdomens trogna följeslagare, framtidsperspektiven, de blånande horisonterna?

Vilket annat hopp har arbetargossen eller arbetarflickan än att få slå på fabriken till dagarnas ände liksom far, liksom mor? Vilka perspektiv utom det dagliga släpet i Grottes kvarn?

Men varför har livet så förändrat sig, varför kan inte nu som på skråtiden barndom och ungdom vara lyckliga för alla?

Jo, därför att samhället förändrats. Därför att vi nu leva kvar i kapitalismens samhälle. Det är kapitalismen, som gör de många fattiga och de få rika, det är den som berövar arbetarbarnet barndomsglädjen och ungdomsfriheten.

Därför måste arbetarungdomen vara kapitalismens fiende från begynnelsen. Därför har arbetarungdomen endast ett hopp, endast ett stort framtidsperspektiv: att avskaffa kapitalismen.

När den avskaffats, då skall barndomen och ungdomen åter kunna bli ljus för alla.

(Ur en artikel av Hannes Sköld.)

FRAMSTAENDE AMERIKANER FÖDDA I JULI.

George Henry Corliss.

Den 2 juli 1817 föddes i Easton i staten New York George Henry Corliss, en man, vars namn är ett av de främsta i ångmaskinteknikens historia.

Ångmaskinen slog icke så raskt igenom här i landet som många äro benägna att tro. Före 1800-talets början funnos få ångmaskiner här i landet, och dessa hade ett allt annat än gott rykte beträffande tillförlitlighet. Den kanske svåraste noten att knäcka för uppfinnare var konstruktion av en lämplig ventil för ångans in- och utsläppande. Det var här, som Corliss gjorde sin stora insats. Han konstruerade en ny ventil, som visade sig vara långt mera praktisk och tillförlitlig än andra.

Rörande Corliss livshistoria kan följande anföras. Han slog sig redan tidigt på fabriksrörelse i Providence, Rhode Island, och började utsnart intressera sig för förbättrandet av ångmaskinen. Hans arbete kröntes med framgång och 1879 utlog han patent på sin uppfinning. Då jubileumsutställningen i Philadelphia gick av stapeln 1876, hade Corliss installerat en maskin, som var kraftig nog att driva alla maskiner inom utställningsområdet.

Som fallet är med så många uppfinnare hade Corliss svårighet att övertyga kapitalstarka personer att hans maskin var bättre än övriga och han måste för den skull själv ikläda sig risken med maskinernas avyttring. Han visste, att hans maskin inbesparade mycket kol och fann därför på den originella idén att garantera gratisinstallation av maskinerna mot uppbärandet av betalningen från de medel, som inbesparats i kol. Han sålde en av sina första ångmaskiner på det villkoret, att han i betalning skulle få de pängar, som inbesparats under de första fem åren. Vid femårsperiodens slut hade Corliss uppbärt inemot 20,000 dollars i fickan, vilket var många gånger mer än vad maskinen värkligen var värd.

Nathaniel Hawthorne.

Nathaniel Hawthorne, den berömda amerikanska diktaren, föddes i Salem, Massachusetts, den 4 juli 1804. Han startade sin litterära bana år 1828 i och med utgivandet av novellen "Fanshawe" uppbyggd kring livet i New England. Sedermera följde en lång rad alster, bland vilka märkas en del av hans bästa, såsom "The Gray Champion" och "Howe's Masquerade", dessa bägge tecknade mot historisk bakgrund. Hawthornes arbeten äro i stort sett psykologiska studier och ett begrundande av livets företeelser. I mycket påminner därför den amerikanske författaren om ryssen Dostojevsky. Detta gäller särskilt beträffande Hawthornes mästerväk "The Scarlet Letter" utan tvivel en av de märkligaste noveller som skrivits här i landet. Som torde vara bekant har den gripande handlingen, en psykologisk analys med trångsynt New England-puritanism som motiv, mästerligt tolkats för filmen av Viktor Sjöström.

År 1841 anslöt sig Hawthorne till Brook Farm-företaget, ett socialistiskt*, kooperativt experiment. Andra medlemmar i kolonin voro Charles A. Dana, Ralph W. Emerson och George Ripley. Sina rön och upplevelser i samband med denna episod har Hawthorne nedtecknat i sin novell "The Blithedale Romance".

"The House of the Seven Gables" är en annan av Hawthornes mera läsvärda noveller. Han skrev dessutom ett antal berättelser, essayer, sagor för barn, skisser etc.

F. L. I. S.

* Ett utopiskt experiment. — Red. anm.

Lergropen

För Arbetaren av Olof Bergquist.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Ty druggisten hade sjuka njurar, högt blodtryck och hjärtförstoring. Och han var över sextio. Han insjuknade. Redan inemot morgonen hade han feber. Van vid den ljumma atmosfären i butiken och sjukligt överkänslig, undslapp han ej alltför lätt följderna av det mattliga äventyret. Det kalla rägnet, lervattnet och de irriterande tankarna hade hjälpts åt att ge honom en grundlig förkylning, som hotade att urarta till lunginflammation.

En natt yrade han.

Per, som hört fadern ropa och skyndat in i hans rum, förstod, att han fortfarande befann sig på den leriga vägen. Eller, rättare, han hade tydligen fallit ned i en lergrop av väldiga dimensioner och höll på att levande begravas i gyttjan.

— Per, ropade han, Per! Låt dem inte dra dig ned. Det här är djävulska giller, förstår du, som de ställt i gropen — — — för att lura av oss våra fattiga slantar. De lymlarna! Men "business is business", förstår du. Det här är helt enkelt ett vanligt affärsskoj. Hela det modärna "business"-helvetet är en enda stor smutsig lergrop. Låt dem inte dränka dig i det smetiga eländet. Begriper du inte, att hela det här fördömda affärslivet är en enda stor själsmördande gyttjepöl — — —. Man gillrar — lägger ut snaror — sätter fällor — alldeles som för råttor — — —. Listiga, ljugande annonser, honungsljuva löften — — — för att få de dummas offren i gropen — — —. Där ligga de och sprattla, kväva av den klibbiga smörjan! — — —. Då grina affärsdvärgarna belåtet, Per, och deras små plirande ögon lysa, när de plundrar de enfaldiga stackarna. — — — Hör du dem vissla och hånskratta?

Jag smög mig ut en vacker natt, ser du, för att inte kvävas av butikens ljumma giftångor — för att en enda gång andas ren luft och glädja mig åt tillvaron — åt det stora, underliga, oändliga livet — — —. Strax kommo de lurande, listiga och lortiga små dollarjäktande dvärgar med sina gillrade lergropar och dränka de vackra, veka människovänliga tankarna. De feta små ljusskygga råttorna! Akta dig för dem. Låt dem drunkna i sina egna stinkande lervattenpölar.

Människokrypen ha smutsiga själar, Per, smutsiga! Kommersiella intrassen! Affärsgenier! Merkantila snillen! Bah!

Fina namn på tjuveri och lurifaxar! Minns du den där fattiga, ekonomiga kvinnan, som kom in i vårt apotek? Hennes barn låg illa sjukt. Vi förstodo, att fallet var obotligt. Doktorerna kunde ingenting göra, sade hon, ingenting. "Men ni ha Dr. Fox's Livselixir?" sade hon. Ja visst. Kanske det kunde hjälpa? "Borde jag ta en flaska, tycker ni?" Naturligtvis! Tillrådes absolut! Två dollars! Där låg hon i lergropen och vi plundrade henne på två dollars. Ha, ha, ha! Fint knep!

Hon egde den där lilla kåken, hon bodde i. Men något "merkantilt snille" ville åt kåken, ville ta hus och hem från henne. Hon gick till den listigt annonserande lagmannen, som lovade vara som en far för henne. Men det merkantila snillet smög till honom några stora sedlar. Ned i lergropen med henne! Affärsgeniet fick kåken och jordlappen, och kvinnans slantar skramlade i lagmannens ficka.

Kvinnans lilla barn dog, och begravningsentreprenören tog rästen av vad hon skrapat ihop, ty han "balsamerade bäst och billigast". Och barnet blev begravet — —. Ha, ha, ha! Av jord är du kommen! Men jorden kostar pängar — —. Den sista lergropen kostar pängar — pängar — pängar! Ha, ha, ha! Lergropar — överallt lergropar! — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Men druggisten blev återställd och satt en vacker vårdag ute på verandan i solskenet bland kuddar och filtar.

— Du ser ju riktigt kry ut i dag, pa, tyckte Per. Vad skulle du säga om en liten åktur? Vägarna ä' fina. Inga lergropar i dag, pa.

Syrenerna vecklade ut sina doftande knoppar strax intill, de maskletande rödbröstarna hoppade i gräsplanens nyskurna saftiga gräs, sparvarna jagade varandra skrikande, och grannen visslade en munter melodi, där han gick och satte sina tomatplantor.

— Sannt, Per, inga lergropar i dag, då solen skiner och man känner krafterna återvända. På en dag som i dag bli också de sjuka tankarna friskare och synen på livets företeelser ljusare och mera förhoppningsfull. Skaparkrafterna kämpa frimodigt omkring oss och arbeta sig upp — och fram — upp ur leran och myllan. Livets goda vill fram — det är guden som alltjämt skapar — alltjämt skapar — — —. Man känner honom inom sig — i sitt eget blod — sina egna tankar — man känner — — —. Han sökte uttryck — "Urge" — "Urge" — sade det i hans hjärna — — —.

— You feel the urge of the hidden seeds of goodness working in the black soil, sade Per.

— Precis, log druggisten. All right! Låt oss åka ett slag genom Greenvilleskogen.

Anna Pavlova om kvinnorna

Indiens kvinna den skönaste och mäst kvinnliga.

En dansk tidning har passat på och intervjuat Anna Pavlova, den världsberömda ryska dansösen, vid hennes besök i Köpenhamn. Bland andra frågor hon hade att besvara var även, vad hon tyckte om den modärna kvinnan, med alla hennes skavanker och egenheter, hennes kortklippta hår och knäkorta kjolar.

— Kvinnan befinner sig för närvarande i en övergångsperiod, har Anna Pavlova svarat helt tankfullt. Därför är det mycket hos henne, som värkar överdrivet och konstlat. Under kriget blev kvinnan frigjord från alla de traditionella och konventionella band, som hållit henne bunden genom århundraden, och nu vet hon icke riktigt hur hon skall utnyttja sin frihet. Hon har enligt min mening blivit en smula frivol, litet ytterlighetsbetonad på många områden, men det är min fasta övertygelse att dessa hennes kantigheter skola slipas av så småningom.

Och Pavlova uttalar därefter som sin förmodan, att de kvinnor som ha ett vackert hår säkert skola låta det växa ut till sin fulla längd igen om några år. Men de långa kjolarna finner hon ohygieniska och fula, de komma säkerligen aldrig åter. Att visa knäna är häller icke vackert, det är överdrift. Den gyllene medelvägen är idealet.

Pavlova tillfrågas även vilka män hon föredrar bland de många olika nationaliteter, hon sammanträffat med under sina vidsträckta resor. Men hon svarar ej direkt, finner det svårt när så många danska män äro tillstädes, och nöjer sig blott med att säga, att i alla land finnas tilltalande och charmerande män.

— Fråga ni mig däremot, fortsätter hon, vilka kvinnor, som äro mäst intagande och behagfulla, så är risken mindre. Och då vill jag säga att ingen stans i hela världen har jag sett några kvinnor, vars charm, vänlighet och stillsamma grace kunnat tävla med den indiska kvinnans. Hennes veckrika draperade klädsel är full av behag, liksom alla hennes rörelser. Även arbetskvinnan är målerisk till hela sin person. Aldrig har jag under mina resor i Indien sett en kvinna där uppbrakt. Alltid voro de indiska kvinnorna besjälade av en behagfull stillsamhet, och dock vet jag att de ingalunda äro slavar utan tvärtom besitta stor makt inom familjekretsen.

Färgfotograferad film. Härom dagen förevisades i Köpenhamn de första lyckade försöken att framställa färgfotograferade filmer. Det är den unge uppfinaren Viggo Jensen, som i samarbete med Scalateaterns främsta kraft, skådespelaren Carl Alstrup, löst detta problem. De filmer, som visades, återgav fullkomligt naturligt olika färger. Under sommarmånaderna reser Carl Alstrup till Hollywood för att försöka intrassera Douglas Fairbanks för uppfinningen, som tros komma att bli revolutionerande på filmindustrins område.

Myrornas katakomber. Många gånger — skriver veckotidningen Vårt Hem — ha vi haft tillfälle förvåna oss över vilken hög intelligens myrorna ha. Deras samhällsordning, deras bruk och seder äro nästan mänskliga i sin detaljgenomförda organisation. Vi pläga därför i regel inte längre bli särskilt överraskade, när vi få höra något nytt om myrorna. Trots detta kan man emellertid inte låta bli att bli förbluffad när man erfar, att de till och med — begrava sina döda i särskilda för ändamålet iordningsställda kammare. Denna sed trodde vi eljest att människorna voro ensamma om. Vi veta ju att även de mäst högtstående däggdjuren lämna kamraternas döda kroppar åt sitt öde. Så är icke fallet i myrsamhällena. Under stacken ha de små "själlösa" krypen arrangerat katakomber, dit smala gångar leda, och så snart någon gammal orkeslös myra gått hädan, släpa kamraterna ner henne i gravkammaren.

diktaren hem till torpet. Och den dikt, som sjöng i hans blod och nynnade så ljuvligt i hans själ, var släkt med den muntra vårbäcken och de första blomster, som sticka upp ur den svarta mullen, då jorden kastat av vintertäckelset. Därhemma i stugan sutto far och mor och förfasade sig över det krävande vårarbetet, gamla och orkeslösa, som de voro båda två. De kände rakt inte igen sin son, men de älskade honom mer än förr och gladdes, då de sågo, med vilken fröjd och iver han gick till de krävande sysslorna. De båda gamla kunde knappast tro sin lycka, då de märkte, att sonen med samma glädje och andakt varje dag utförde sitt arbete och aldrig mer talade om att gå ut i världen för att bli diktare.

Stugan blev nätt och vacker, trädgårdstäppan full av frukt och blommor, den stenbundna tegen bringad att bära skörd. Se där, den unge diktarens sånger! En kvinna, ung som han, en med vackra skrattande ögon och friska, röda läppar gav han sin allra skönaste dikt, och i den dikten vann han, det han mäst eftersträvade — odödligheten.

(Ur novellsamlingen "Det berättas". — Oskar Eklunds förlag, Sthlm.)

DEN STUMMA

Varje eftermiddag efter repetitionen gick hon genom den vackra parken bakom hovteatern. Hon gick alltid samma väg utmed kanalen, över vilken de stora träden välvde sina kronor. Och alltid mötte hon en ung, elegant man, som gick åt motsatt håll. Hon såg aldrig upp, när de möttes. Flere månader gingo, och varje dag upprepades detsamma, tills båda helt plötsligt en dag funno det hela så komiskt, att de stannade som på kommando. Ingen av dem sade något.

Nästa dag saktade mannen sina steg och lyfte artigt på hatten. Den unga flickan log, böjde graciöst på huvudet och gick vidare. Sedan dess hälsade de alltid på varandra, men växlade aldrig ett ord.

En dag stannade emellertid den unge mannen, och inte häller hon fortsatte sin väg.

— Är det inte egendomligt, att vi alltid träffas här? sade han, i det han lyfte på hatten.

Hon log och teg. Han fortsatte att prata.

— Ni går åt ett håll och jag åt det motsatta. Vore det inte bättre, att vi gingo åt samma håll?

Då log hon igen och visade sina pärlvita tänder. Han vände om och gick vid hennes sida. Det var så härligt under träden, skuggan var så djup och sval. Bredvid dem till vänster blänkte kanalens vattenspegel, på vilken solstrålarna lekte och små änder snattrande summo omkring. De stannade och sågo en stund på fåglarna.

Så gingo de långsamt vidare. Den unge mannen började berätta. Han berättade om våren, om den milda värmen, om den unga grönskan, om knoppar och blad. Han talade om för henne, hur han älskade denna park med dess tysta promenader och dess klippta, franska häckar. Här kunde han alltid erfara något nytt, se något nytt, här betraktade han i hemlighet knoppar, blad och blommor.

Han visste icke, vem hon var. Han trodde, att hon var en främling här och inte hade något annat att göra än att njuta av denna underbara park.

De stannade, och han fortsatte:

— Se på buxbomen där borta i skuggan och den gröna gräsmattan och däröver den blå himlen med de vita molnmassorna i två lager över varandra!

Hon nickade och såg upp, såg bort på allt, som han visade henne. Alltid drömde han om färger, om naturen. Hon förblev stum. Men hennes stora, uttrycksfulla ögon tycktes famna allt, tycktes förstå allt. När de kommo till slutet av allén, skildes de åt.

Nästa dag upprepades detsamma. De gingo bredvid varandra, och liksom förra gången berättade han om våren och om naturen. Han tänkte inte på att fråga eller att hon skulle svara. Tystnaden störde honom inte. Han drömde. Världen var så skön, den unga flickan bredvid honom så vacker och graciös. Varför skulle han störa stämningen? Och åter skildes de.

Men allteftersom de blevo mera förtrogna med varandra, ställde han en eller annan fråga till henne, men hon förblev stum. Han trodde, att hon inte hade hört hans ord, och därför upprepade han frågorna. Men då hon ej häller nu svarade, utan skyggt såg till sidan, tänkte han, att han kränkt henne eller att hans sällskap ej behagade henne. Och så blev även han tyst.

Hon slog upp sina stora ögon, och när han fortsatte tystnaden, trodde hon att han blivit ond. Tårarna började strömma utför hennes kinder. Han såg det och frågade:

— Varför gråter ni?

Då gjorde hon plötsligt en hastig rörelse, lade handen på munnen och såg på honom med en blick i vilken låg allt: smärta, glädje, skam och önskan att göra sig förstådd för honom. Hon skakade sakta på huvudet. Då förstod han. Hon kunde inte tala. Kanske var det något annat: hon förstår kanske ej mitt språk. Då erinrade han sig året i Italien, där han studerat och målat, och sade:

— Parlate Italiano?

Hon skakade på huvudet och teg fortfarande.

— Vous etes francaise?

Åter skakade hon på huvudet.

Hon ville förklara allt för honom, men han frågade inte mera och gick vidare vid hennes sida. Han berättade som förut. Och så skildes de.

Hon gick till teatern. Ständigt tänkte hon på den unge mannen, som hon träffat, och dessa möten var den enda ljuspunkten i hennes liv. På scenen var hon alltid den främsta, men i kamratlaget var hon den utstötta och föraktade. Hon kunde ju inte tala med kamraterna om sina intrassen. Alltid satt hon ensam, och då gladde hon sig åt eftermiddagen, då hon skulle träffa honom. Hon skulle ha velat fråga honom, om hon kunde få se de tavlor som hon visste, att han målade, men hon kunde ju ej göra sig förstådd.

En dag stack han sin arm under hennes, och så gingo de utmed kanalen sida vid sida. Nu ville han veta, vem hon var, ville tränga in i hennes själ, men han kunde inte finna det språk hon talade.

— Jag ville säga er så mycket och fråga er efter så mycket. Men vi förstå varandra icke.

Hon slog ned ögonen, men plötsligt såg hon åter upp mot honom och öppnade sin mun, som om hon ville tala. Han lade sina händer på hennes axlar och såg henne in i ögonen.

— Om du ändå hade en själ, ty själ är det enda jag söker hos människan. Men jag tackar dig för alla dessa härliga dagar. Mitt arbete är färdigt, prinsessan, som jag skulle målat, och porträttet har fått det största erkännande. Hade du haft en själ hade jag stannat hos dig. Men nu måste jag resa vidare. Arbetet väntar.

Han bugade sig och kysste henne samt vände sig om för att gå.

Hennes hjärta höll på att brista och med övermänsklig ansträngning försökte hon stamma fram ett enda ord: stanna! Men det kom endast några oartikulerade ljud.

Mannen vände sig om när han hörde dessa besynnerliga ljud. Han såg det av smärta stela ansiktet, som hade ett så skrämmande uttryck, att han trodde sig ha en vansinnig framför sig. Han flydde bort.

Hon ville störta efter honom, hon ville ropa, men hon kunde ju inte tala...

Den lilla dansösen sjönk tillsamman på en bänk vid kanalranden. Där satt hon i flere timmar och stirrade framför sig, medan tårarna strömmade utför kinderna. När skymningen långsamt bredde sig över parken, satt hon fortfarande orörlig på bänken.

(Ö. F.)

FURST KRAPOTKINS FLYKT

Hur ryska polisen lurades.

Med den utveckling det ryska polissystemet på tsarismens tid nådde, säger det sig självt, att det erfordrades värkliga mästerprov av strategisk skicklighet för att överlista det.

En gång när furst Krapotkin, som var medlem av ett hemligt sällskap, häktades, sattes han i förvar i fästningen Petropavlovsk. Han blev sjuk och fördes då till ett fängelse, som stod i förbindelse med ett militärsjukhus. Det hemliga sällskap, som han tillhörde, beslöt att befria honom. Ett tomt hus i fängelsets omedelbara närhet förhyrdes av sällskapet. För sin hälsas skull hade fången tillåtelse att hämta frisk luft på fängelsegården mellan fyra och fem varje eftermiddag, då en soldat stod vid dörren för att vakta honom, en vakt posterade på gatan mitt emot fängelset och en vid närmaste katukorsning.

Den person som skulle arrangera flykten väntade tills fängelsemyndigheterna började låta köra in nytt bränsleförråd, vilket betydde, att porten till fängelsegården skulle vara öppen, medan vedfororna voro inne och lastades av. En lång tid dessförinnan brukade ett elegant ekipage köra gatan upp och stanna framför fängelset, medan en herre och en dam besökte sjukhuset. — Detta hade upprepats så ofta och så länge, att alla voro vana att se ekipaget ifråga vid den tidpunkten.

På aftonen den dag, som bestämdes för furstens flykt, stod denna vagn som vanligt nära en port, genom vilken vedfororna kördes in. Klockan fyra nalkades en ung man vakten vid gatukorsningen och övertalade honom att visa sig ett rum, vilket han hade till uthyrning. Vid samma tid nalkades en halvfull bonde vakten i kuren framför fängelset och började prata med honom, varvid han berättade, att

(Forts. å sid. 8.)

Det mänskliga arbetets källa

Det mänskliga arbetets källa är icke hungern utan v ä r k s a m h e t s d r i f t e n. Värksamhetsdriften härrör ur det mänskliga livets lagar, ur den mänskliga organismens kroppsliga och andliga funktioner. Den är en naturlag, liksom fågelns sång, djurens lek och kamp. I konstnärens, diktarens och den lärdes värksamhet är detta tydligt utan vidare. Ty även om de förbinder sitt arbete med förvärvssyften eller med längtan efter berömmelse, så finna de dock sin högsta tillfredsställelse i själva arbetet. Det konstnärliga arbetet är för konstnären i sista hand självändamål: han kan icke annat än arbeta konstnärligt. Det kapitalistiska samhällets offentliga mening låter denna värksamhetsdrift gälla som arbetets källa även för företagaredömet, men blott icke för arbetarklassen. Ty eljes måste den tillstå den värsta förbrytelse som kapitalismen begår mot mänskligheten: att den berövar de stora massorna lusten till arbete, förlamar dess värksamhetsdrift och därigenom förnedrar och förkrymper deras liv.

För visso, det ges arbeten som framkalla ett större, och sådana som framkalla ett mindre inträsse eller t. o. m. äro vidriga. Det påstås därför, att om nödens tvång upphörde, så skulle alla människor blott vilja utföra de angenäma arbetena. Dock, hur ställer sig saken i det kapitalistiska samhället? Nöden är väl den stora allmänna inpiskaren. Men vid val av den enskildes sysselsättning spelar ännu alltjämt traditionen, slumpen, tillfälliga förhållanden en stor roll. Till de sämsta arbetena använder kapitalismen emellertid de eländigaste människorna. Den skapar därigenom en social miljö, som själv värkar avskräckande för vissa yrken. Med det vidrigaste arbetet äro också den sämsta betalning, de uslaste arbetsförhållanden och social ringaktning förbundna. Bortfaller dessa moment, så försvinner mycket som för närvarande försvårar yrkesvalet. Så vitt det då ännu ges arbeten, som i sig fordra en viss försakelse av den arbetande, sätter socialismen självuppoffringen i stället för nödens yttre tvång.

Denna skattas väl ringa i den skranklösa konkurrenskampens samhälle. Men vad den förmår uträtta, det visar sig med elementär makt vid sådana tillfällen, då samhället mången gång icke skulle kunna rädda sig utan självuppoffring: vid krig, pästfara, vid stora katastrofer. Man erinre sig sjuksystrarnas bragder i krig som fred, den uppslitande värksamheten för denna personal i allmänhet; och man skall av allt detta kunna övertyga sig om att socialismen icke skall införa med hängivenheten för andra en ny, fullständigt obekant princip i de sociala förhållandena, utan att den snarare blott skall förskaffa den den sociala aktning som den förtjänar.

Ju gynnsammare arbetaren ställes, desto mer fri vilja, glädje, medvetenhet skall komma till uttryck i hans arbete, desto större resultat; först befriat från nöden skall arbetet kunna utveckla sin fulla energi.

(Ur "Invändningar mot Socialismen", av Parvus.)

MUSSOLINI.

(Forts. fr. sid. 2.)

Han vågade inte skriva en artikel på egen hand, inte fatta ett beslut utan att inhämta hennes råd. "Jag kan ej påminna mig ett enda fall, där han inte skulle ha accepterat min åsikt..."

Ibland kom det till meningsutbyten. En dag hade Mussolini sålunda svarat på ett angrepp och frågade Balabanova:

— Har ni läst mitt svar?

Det hade hon inte. Hon läste det, och sade:

— Ni har skrivit i en ton, som inte hör hemma i Avanti. Detta bör ej tryckas.

Mussolini stod emellertid på sig, och gick. En stund senare ringde han upp Balabanova i telefon:

— Ni har rätt, bryt ut artikeln, den passar inte.

Då Balabanova ej bara fungerade som redaktör, utan även som ett slags redaktionssekreterare, kunde Mussolini på henne överlåta allt som var honom obehagligt: att returnera olämpliga artiklar, polemisera, avge förklaringar — ja, t. o. m. obehagligheter av rent personlig karaktär. Själv visade han en ytterlig brist på ryggrad. Han kunde inte säga nej åt någon, föll undan för den minsta påtryckning och hot om "indragen prenumeration".

Balabanova uppger sig också vid otaliga tillfällen ha konstaterat fegheten hos Mussolini. Han vågade exempelvis inte gå hem ensam från redaktionen om nätterna.

— Vad är du egentligen rädd för? frågade hon en gång.

— Vad jag är rädd för? För mig själv, min skugga, min hund, för träden..., svarade han med en axelryckning.

Fegheten visade sig så snart det gällde en svårare och farligare situation. Han blev ängslig, tappade huvudet. Vid en stor demonstration i Milano, som slutade med tumult, gick Mussolini bara ett par minuter med i tåget. Så försvann han. Ingen visste vart.

När Balabanova sent på kvällen anlände till redaktionen, frågade vaktmästaren naivt, varför Mussolini just denna dag kommit till sitt arbetsrum så tidigt?

Hans ängslan för fysisk fara och attentat kontrasterar skarpt mot det mod han numera plägar visa.

Yttrandet: "Jag är rädd för mig själv" blottade Mussolinis gåta, menar Balabanova. Han var värkligen rädd för sig själv. Dels rädd att bli demaskerad som svag och okunnig. Dels rädd för sitt andra jag. Han var otvivelaktigt övertygad socialist på denna tid. Men inom honom bodde även något annat, som ville fram: hans abnorma, vanvettiga ärelystnad. Han fruktade rivaler och älskade knappast att släppa fram andra till platser, som syntes.

Snart nog började partistyrelsen se Mussolinis envåldstendenser. Avantiredaktörens tal begynte värka demagogens, som inte böjer sig för saken och idéerna, utan använder sin personliga popularitet som språngbräda.

En dag kom katastrofen. Socialisterna voro kategoriskt emot Italiens inblandning i kriget (på någondera sidan). Men Mussolini lät i en högertidning påskina, att socialisterna kanske skulle ändra ståndpunkt ifall det blev fråga om att gå med ententen (i stället för centralmakterna, som dittills diskuterats).

För Balabanova råder ingen tvekan att Mussolini gick ententens ärenden. Han hade fallit för sin ärelystnad och förrått sin övertygelse. Han hade stigit över gränsen till demagogins område. Hädanefter skulle han arbeta för sin egen storhet, inte för andra människor.

Partistyrelsen reagerade ögonblickligen. Mussolini skildes från redaktörsposten i Avanti och utstöttes ur partiet.

Balabanova beskriver sammanträdet där det bestämdes, att Mussolini ej mera skulle få skriva en enda rad i Avanti. Han var själv närvarande. Han satt med sänkta ögon. När de olika talarna slutat, lyfte han blicken en sekund, sänkte den därpå åter och sade med kall, torr ton:

— Ni skall inte oroa er! Aldrig mer skall jag gripa till pännan! Ej en enda stavelse skall jag skriva mot socialismen, mot partiet! Murare skall jag bli, och förtjäna 5 lire till mitt uppehälle!

Blicken i hans ögon, som för en sekund lyfts från golvet, gjorde tydligen intryck på Balabanova. Ty hon beskriver den ingående:

— Den kalla, djuriska, hämdgiriga blick, han kastat på oss, hade jag aldrig sett hos honom förut.

I den stunden föddes fascismen.

(Arbetet.)

Jamestowns 100-årsjubileum

Nordstjernan "bugar sig i stoftet" — men för vem?

Tidningen "Nordstjernan" för den 23 juni beskriver i en ledare under rubriken "Ett hundraårsjubileum" staden Jamestown, N. Y., mäst såsom en stad med en svensktalande befolkning. Men vad tidningen mäst vill framhålla är att stadens större industrier egas av svenskar eller personer av svensk härkomst. Arbetare, av svensk eller annan härkomst, är det nog ej tidningens mening att orda om.

Artikelns slutkläm lyder:

"Med oförställd beundran för vad som hittills åstadkommits, och med uppriktig tillönskan om en ännu lyckosammare framtid, bugar sig Nordstjernan i stoftet för svenskstaden Jamestown på dess 100-åriga födelsedag. Länge leve Jamestown!"

Vilka bugar sig N* i stoftet för? Det måste väl vara de industriegare och andra med svenska namn, som kommit sig upp på arbetarnas bekostnad. Det kan påminnas om att under senaste vinter voro "tiderna" över landet rätt svåra för arbetarklassen. Det är just inte mycket bättre ställt nu. Jamestowns arbetare ha det ej bättre än andra. Det kan anmärkas, att industriegarna i Jamestown senaste vinter och vår nedprässade lönen för många. Betalningen var dålig förut, och är sämre nu. I många fall avskedades arbetare ifrån dessa fabriker därför att de, enligt arbetsgivarnas mening, "hade för mycket betalt". Nya arbetare anställdes strax efteråt för mycket lägre lön, enligt uppgift så lågt som 30 och 35 cents i timmen. De nyanlända svenskarna som ej kunna landets språk, komma gott till pass vid dylika tillfällen. Levnadskostnaderna i Jamestown äro ovanligt höga i förhållande till lönerna. På restauranterna kostar det lika mycket som i New York eller Chicago, och man får vanligtvis sämre valuta för sina pängar.

Jamestowns arbetare ha i det förflutna vid ett par tillfällen försökt genomdriva bättre förhållanden, men sammanslutningen var ej stark nog. Den strejk, som på sin tid leddes av organisationen W. I. I. U., åsamkade dessa industriegare en hel del huvudbry. I dag finnes ej på platsen någon organisation för att tillvarataga arbetarnas inträssen. Arbetarna själva äro ointrässerade, eller kanske mera rädda för att stå för sin rätt. Man förstår att den, som ej "bugar sig i stoftet" för dessa industriegare, kan lika gärna packa sin kappsäck och resa till en annan plats. Blir han känd som socialist eller agitator, så blir det kanske ej så lätt att finna sin utkomst i Jamestowns fabriker. Men det kommer nog en tid, när Jamestowns arbetare börja röra på sig igen. De komma nog ej att sova i evighet.

Observer.

Mot ljusa dar...!

Sommarglans har redan skyn
fast den ännu snöstorm gömmer
lärkan sjunger över byn,
som i soln om sommar drömmer.

Långa dagar komma ju
efter långa vinternätter —
vildgässplogen susar nu
över vattendränkta slätter.

Snart skall jorden blomprydd stå
som när brud sin brudgum väntar —
av ett guldrägn följs han då,
när på österns port han gläntar.

Bofinkssång ur pingstgrön lund
skall med flöjtspel honom hälsa,
när en rosig morgonstund
han går fram att världens frälsa.

Fräls oss, sol, från köld och natt,
fräls oss, sol, från hat och strider!
Grönt jag fäster i min hatt —
pingst det är ju hoppets tider!

Daniel Fallström.

"De Svenske" i Minneapolis

Sju tusen personer åhörde den första konserten i kvarnstaden.

"De Svenske" äro, när detta den 25 juni skrives, på besök i Minneapolis. De anlände hit till staden i går förmiddag och sjöngo i går kväll som gäster hos Nordvästra divisionen av Svenska Sångarförbundet i Amerika, som håller konvention här i staden. Konserten egde rum i Minneapolis' nya auditorium. När man betänker, att denna lokal rymmer 10,500 människor och dagtidningarna uppge, att 7,000 åhörde konserten, kan det med fog sägas, att sångarna kunde glädja sig över gott hus. Huruvida det nya auditoriet är lämpligt för musik, är jag icke kompetent att bedöma. Jag har hört många olika omdömen därom. Mig föreföll emellertid, att akustiken icke var den allra bästa. I synnerhet ljöd den stora svensk-amerikanska kören tämligen svag, möjligen beroende på, att den var placerad långt in på scenen och en del av ljudet fastnade i kulisserna.

Att ge en kritik över "De Svenskes" uppträdande är jag icke mäktig. Arbetarens musikkritiker har redan värdesatt den, varför en större detaljkritik här knappast häller är av nöden. Arbetaren är f. ö. den enda svensk-amerikanska tidning, som hittills bjudit på en vederhäftig kritik över "De Svenskes" prestationer. De övriga tidningarnas recensioner ha som vanligt varit lika välvilliga som värdelösa.

Jag ber emellertid få citera några rader ur dr. James Davies recension i Minneapolis Tribune — Mr. Davies är den mäst vederhäftige musikkritikern vid kvarnstadens dagtidningar. Det måste emellertid förutskickas, att denne kritiker, som annars icke brukar vara rädd att tala ur skägget, ofta blir så entusiastisk vid Sverigekörers besök, att han huvudsakligen talar i prisande superlativer. Vi ge honom emellertid ordet:

"A great many complimentary things were said about the "Singing Vikings" during their trans-continental tour and it happens that the half has not been told, for no body of singers has ever visited us that carry more of the elements of great choral art than these men from Sweden. Given a fine firm foundation of solid basses, with a group of equally fine first tenors and most routined conductors can make a pretty good showing, both of these are present in this group of almost 50 singers and to complete the roster the voices in between are no whit inferior.

Emil Carelius, conductor of the Vikings, is the electric spark that sets in motion the best this wonderfully well trained organization has...

Although the selections were sung in a language strange to many in the audience, that in no measure detracted from the artistry of the interpretations. — — —

It made no difference whether the Vikings were required to sing the finest pianissimos or the most vibrant fortes, at both extremes they were splendid, and through the various stages between these two extremes they moved without a perceptible vocal flaw."

I kväll blir det åter konsert i auditoriet under samma auspicier men med annat program. Det har uttalats farhågor, att man icke skall förmå ens tillnärmelsevis fylla lokalen denna gång, men man får väl hoppas, att så icke blir fallet. Det blir säkerligen en lika njutningsrik afton som gårkvällen.

Sångarna ha naturligen blivit feterade och omhuldade på känt manér. Det s. k. Svenska sällskapet stod för värdskapet vid gårdagens lunch, och i går kväll bjöd Odinklubben på huggsexa. I kväll hålla de svensk-amerikanska sångarna bankett, vartill naturligen "De Svenske" framför allt äro inbjudna.

Av den beskrivning Nordstjernan gav över sångarbesöket i New York, fick man det intrycket, att de gästande svenska sångarna äro en samling uppblåsta knoddar. De medlemmar av kören, jag hade nöjet sammanträffa med, föreföllo emellertid icke vara det. Nordstjernan är säkerligen skyldig "De Svenskes" medlemmar en ursäkt.

Nils F:son Brown.

Boston med omnäjd

Arbetarens befullmäktigade agent för Boston med omnäjd är H. Tengberg, Ireson Court, Melrose, Mass. Annonsörer och prenumeranter torde hänvända sig till honom för affärer med tidningen.

Andelsföreningen Folkets Park anordnar familjefäst i sin park i Roslindale, nästkommande måndag. Programmet upptar enligt annonsen kuplett- och vissång av glasspelaren Mr. Fritz, dans efter Carlsons orkester, komiska duetter av bröderna Person, sport med prisutdelning för allmänheten och fyrvärkeri.

Logen Mechanic No. 205, S. F. of A., anordnar picnic i Folkets Park, Roslindale, lördagen den 9 juli, varvid förekomma bowling och ringkastning m. m., dans efter Carlsons orkester samt servering av alla slags förfriskningar. Se annonsen!

BLAND SVENSK-AMERIKANER.

Modig nio-åring. Genom sinnesnärvaro och mod räddade 9-årige Paul Anderson i San Francisco nyligen två barn från att krossas under en autotruck. Paul hade tillsammans med en mängd andra barn just kommit ut från Daniel Webster-skolan och stod och såg på huru tre småttingar i full fart kommo åkande nedför en av de branta backorna på Texas St. på sina "coasters". Från en av tvärgatorna kom en stor autotruck, och då Paul insåg att sammanstötning var oundviklig, sprang han fram och ställde sig i vägen för två av gossarna, varvid han själv omkullkastades. Han hann icke fram till den tredje gossen, 5-årige Theophilus Stillardes, utan denne åkte mitt i vägen för trucken och krossades till döds.

En staty av smör gjorde på sin tid konstnären och affärsmannen Frank Pearson i Los Angeles, Cal., för ett mäjeribolags räkning, och den säregna statyn, som vägde 370 pounds och föreställde en badande flicka, renderade såväl bolaget som konstnären en hel del beröm.

En donation. Carl P. Carlson, som i många år förestått en smältugn i närheten av Ely, Nevada, har testamenterat $30,000 till St. Marks lasarettet i Salt Lake City, Utah. Inkomsten av detta kapital skall enligt testamentet användas till att vårda barn, som äro krymplingar.

Skådespelare Oland får titelroll. Den svenska filmskådespelaren Warner Oland, vilken för kort tid sedan undertecknade ett femårigt kontrakt med Warner Bros. Filmstudio i Los Angeles, Cal., har blivit utsedd att spela den ledande rollen i filmen "The Outpost", med motiv hämtat ur den franska främlingslegionens liv i Nordafrika.

Oäkta äkta man. En främling, agerande äkta man, påstår sig Mrs. Sjölund i Spokane ha härbärgerat och kärleksfullt omhuldat i tre dagar. Mrs. S. är 45 år och har en 9-årig son. Hennes man är sysselsatt utom staden och främlingen var så lik honom i tal, klädsel och åthävor, att det var först på tredje dagen, då han försvann, som hon jämte sonen upptäckte misstaget och anmälde saken för polisen. Dess spaningar efter främlingen ha hittills varit förgäves.

FURST KRAPOTKINS FLYKT.

(Forts. fr. sid. 7.)

han just köpt ett märkvärdigt föremål, som kom en insekt att se så stor ut som en hund. Vakten var misstrogen då den druckne bonden tog fram ett billigt mikroskop. — Vakten satte ifrån sig sitt gevär och hjälpte bonden att leta efter en insekt.

Denna anordning betydde, att på en gång vakten i gatukorsningen var från varande, vakten i kuren avväpnad och porten öppen.

Dessa fakta meddelades personer i det tomma huset av en bonde som satt på en bänk mitt emot fängelset med hatten full av körsbär. Den riktning i vilken kärnorna kastades, gav tillkänna, om planerna lyckats eller ej. Fursten, som nu tog sin promenad på fängelsegården, varskoddes, att allt var klart, genom fiolspel från det tomma huset, då han sprang ut genom porten, in i vagnen och försvann. Hela staden genomsöktes på det omsorgsfullaste, och han kom undan endast genom att helt djärvt äta middag i ett enskilt rum i en av Petrograds fashionablaste restauranger.

EN LIVSTIDSFÅNGE ÄR LAGLIGEN DÖD.

Detta utlåtande avgavs den 9 juni för första gången i New Yorks historia av statens högsta domstol. Utlåtandet gavs av domare Fawcett såsom svar på en anhållan från Mrs. Blanche Irene Gallaway Webster, hustru till Harold F. Webster, dömd till livstids fängelse för mord å svärmodern, Mrs. Catherine Gallaway, som mördades i Hempstead sistlidne oktober. Domstolen förkunnade, att då en man är dömd till livstids fängelse för mord, är han lagligen död, varför hans hustru kan, om hon så önskar, icke blott ärva hans kvarlåtenskap, utan också gifta om sig utan att behöva söka skilsmässa från mannen.

Om nu detta domslut konsekvent genomdrives, förefaller det likväl som om en till livstid dömd mördare inte borde kunna arresteras därest han lyckas förskaffa sig ut från fängelset, ty för det första bör det ju vara omöjligt för en död man att rymma, och för det andra finns det ju ingen lag som ger lagens hantlangare rätt att arrestera en död person. Skulle en dylik rymmare också begå nya brott, kunna ju hans advokater bevisa att mannen är lagligen förklarad död och alltså omöjligen kan ha begått den illgärning för vilken han är anklagad, filosoferar Sv. Kuriren.

Betyg åt statistiken. Det berättas att en länsman i Finland, som under tre år försummat att inrapportera hur mycket vilt som skjutits inom distriktet och fick en uppmaning att gottgöra försummelsen svarade med en rapport, vari det hette att under de tre åren i distriktet skjutits tio älgar och en elefant. Genast fick han en ny skrivelse med förfrågan var han hade tagit elefanten ifrån. Varpå han svarade:

"Ur luften, varur den mästa statistiken gripes."

Fyra. — Vitsar är det dummaste jag vet, sade professorn till Göteborgaren, det skulle aldrig kunna hända mig att säga en vits.

— Nå efter du inte tycker om att vitsa, så kunna vi ju roa oss med något annat. Kan du t. ex. klara den här biffen: Vi ha i Göteborg en fabrik, där de till ångpannorna ha två första eldare och två andra eldare, nu än det att räkna ut vad dessa två och två göra tillsammans?

— Fyra, inte annat än vad jag kan förstå.

— Ja naturligtvis, vad skulle eldare göra annars?

Poesi och prosa. Frun i huset (sjungande): — Ack om jag vore en fågel!

— Då vore du säkert en gås, svarade mannen.